

शिरोडकर रुग्णालयात लसीकरणाला सुरुवात

वाढत्या कोरोना संसर्गाशी आपला सर्व देश टेस्टिंग, सोशल डिस्टन्सिंग, औषधोपचार याचबरोबर लसीकरण करून लढा देत आहे. प्रथम साठ वर्षांवरील व आता पंचेचाळीस वर्षांवरील सर्वांचे लसीकरण चालू झाले आहे.

गेल्या महिन्यापर्यंत पार्लेकरांना सेव्हन हिल्स,

नानावटी, कुपर, बीकेसी ही लसीकरण केंद्रे उपलब्ध होती मात्र पार्लेकरांत एकही केंद्र नव्हते. कोरोना लसीकरण विलेपार्ले मध्ये सोयीस्कर अशा शिरोडकर रुग्णालयात चालू करावे म्हणून आमदार अॅड. पराग अळवणी व नगरसेवक श्री. अभिजित सामंत यांनी सातत्याने पाठपुरावा केला. माजी

नगरसेवक श्री चंद्रकांत पवार यांनी सुद्धा याबाबत प्रयत्न केले. महानगरपालिकेने पार्लेकरांच्या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शिरोडकर रुग्णालयात मोफत लसीकरण केंद्र सुरू केले.

३१ मार्चला शिरोडकर रुग्णालयात लसीकरणाला सुरुवात झाली. त्यादिवशी ६० वर्षांवरील व्यक्तींना लसीकरण करण्यात आले व शासकीय आदेशानुसार १ एप्रिलपासून ४५ वर्षांवरील व्यक्तींना लसीकरण सुरू झाले. येथे सकाळी ९ ते संध्याकाळी ४ वाजेपर्यंत लसीकरण केले जाते. मात्र तीन नंतर नवीन लोकांना प्रवेश बंद होतो. शिरोडकर रुग्णालयाची क्षमता एका दिवशी शंभर व्यक्तींना लसीकरण करण्याची

असली तरी आज मात्र दिवसाला २००/२५० लोकांना लसीकरण होत आहे. 'कोविन किंवा आरोग्य सेतू' अॅप वरून नोंदणी करून घेणारे तसेच नोंदणी न करता येणाऱ्या प्रत्येकालाच लसीकरण केले जात आहे. मात्र नोंदणी करून आलात तर आपल्याला फार वेळ ताटकळावे लागणार नाही'

असे हॉस्पिटलच्या मेडिकल ऑफिसर डॉक्टर सुजाता बेलुगीकर यांनी सांगितले. कारण आधी नोंदणी केलेली असल्यास हॉस्पिटलच्या सेवक वर्गाचा वेळ वाचतो. येताना आधार कार्ड आणणे अत्यावश्यक आहे. आपल्याला कोणती अॅलर्जी असल्यास किंवा इतर काही आजार असल्यास त्याची चौकशी केली जाते. लसीकरणानंतर अर्धा तास निरीक्षण कक्षात थांबवून घरी पाठवले जाते. नंतर काही ताप अंगदुखी आदी त्रास झाल्यास फक्त डोलो (अदत्त) गोळी घ्यावी. मात्र ज्यांना कोविड होऊन गेला आहे अशांनी पुढचे तीन महिने लसीकरण करू नये असा सल्लाही त्यांनी दिला.

याच बरोबर शिरोडकर केंद्रात कोविड टेस्टही केली जात आहे व वीस मिनिटात रिपोर्टही दिला जातो. लोकांची वर्दळ खूप असल्याने सकाळी व संध्याकाळी सर्व हॉस्पिटलला सॅनिटाईज केले जाते. कोविड काळात सतत गरजूंच्या मदतीसाठी धावणारे सिद्धेश पवार इथेही कार्यरत आहेत. त्यांनी वयोवृद्ध पार्लेकरांसाठी रिक्षा सेवाही सुरू केली आहे. श्री. अभिजीत सामंत यांनी आता शिरोडकर रुग्णालयासाठी ऍम्ब्युलन्सची सुद्धा सोय केली आहे. शिरोडकर लसीकरण केंद्रामुळे पार्लेकरांची मोठी सोय झाली आहे.

साठे यांचे **विजय स्टोअर्स**

सहजीवन, ४, श्रध्दानंद रोड, विलेपार्ले (पूर्व), मुंबई ५७.
फोन - +91 91676 00365, 022-2614 6641

मंगळवार १३ एप्रिल

गुढीपाडवा

बुधवार २१ एप्रिल

श्रीरामनवमी

मंगळवार २७ एप्रिल

हनुमान जयंती

सर्व सणात असुद्या आमची साथ

चकली भाजणी, कडबोळी भाजणी, सुगंधी तांदुळपीठ, लाडवासाठी जाड बेसन, शेवेचे तयार बेसन, बारीक व जाड रवा, मैदा, चणा डाळ, मुग डाळ, उडीदडाळ, शेंगदाणे, पातळ पोहे, मध्यम पोहे, दगडी पोहे, भाजलेले पोहे, भाजकी डाळ, सुके खोबरे, खोबरे काप, खोबरे कीस, खमण (खोबरे कीस), दळलेली साखर, लीसा साखर, अनारसापीठ (गुळ-साखर), करंजी पुरण, भाजके शेंगदाणे, चकली मसाला, सर्व प्रकारचा सुकामेवा तसेच सुगंधी तेल, केशर, उटणे, शाहीस्नान व उंची अत्तरे इत्यादी. चकली, कडबोळी, गोड शंकरपाळे, शेव, चिवडा, अनारसे, चिरोटे, पाकातले चिरोटे, करंजी, साटाची करंजी, मोतीचूर लाडू, बेसन लाडू, रवा लाडू, रवा-बेसन लाडू, कडकबुंदी लाडू, वेगवेगळ्या प्रकारची बर्फी, पेढे व इतर पदार्थ मिळतील.

विजय स्टोअर्सला पर्याय नाही

Green house
RESTAURANT & BAR

KOLHAPURI PAHUNCHAR

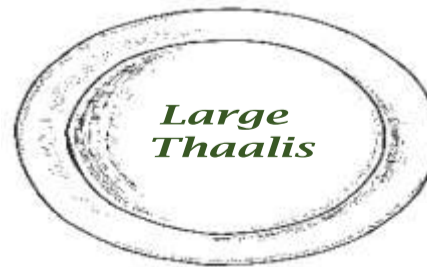
Relish a thali full of Traditional Kolhapuri Cuisine.

Made by
Kolhapuri Cuisine Expert Chef

Loaded Full-Course Thalis

Pure Veg & Non Veg Options available
Packed in Heat-n-eat Microwavable Plates

Prepared with utmost hygiene & care

Mutton @ Rs. 700
Chicken @ Rs. 600
Pure Veg @ Rs. 400
Sea Food @ APC

VISIT NOW!

022 26102593
022 26151104

12 pm - 12 am

Premises sanitized with German Liquid-tech
Rao Apts., Nehru Road, Vile Parle East - 400057

★ SPECIAL OFFER ★

Complimentary Wine Glass / Draught Beer With every Thali
Dine with delightful discounts

संपादकीय

कोरोना हळूहळू संपतोय असे वाटत असतानाच त्याने परत एकदा जोरदार मुसंडी मारली आहे. कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेची संसर्ग क्षमता पहिल्या लाटेपेक्षा कित्येक पटीने जास्त आहे असे डॉक्टरां सांगतात. महाराष्ट्रात व मुंबईत तर ह्या लाटेने कहरच केला आहे. सतत वाढत जाणाऱ्या केसेस, थोड्या थोड्या वेळाने ऐकू येणारी ऍम्ब्युलन्सची कर्करश्म किंकाळी, अपुऱ्या पडणाऱ्या शासनाच्या वैद्यकीय सुविधा आणि सामाजिक माध्यमांवरील अफवांचे पेव ! सर्वत्र एक प्रकारची अनिश्चितता व भीती जाणवत आहे. नियतीने परत एकदा आपल्याला कसोटीच्या क्षणापाशी आणून सोडले आहे ह्यात शंका नाही.

गेल्या सप्टेंबर पासून परिस्थिती आस्ते आस्ते निवळत होती. जनजीवन हळूहळू पूर्ववत होत होते. उद्योग जगत सुद्धा परत एकदा जोमाने कामाला लागले होते. समारंभ, कार्यक्रम, आंदोलने, सर्वकाही परत उत्साहात सुरु झाले होते. कोरोनावर आपण विजय मिळवला अशी बहुतेकांची खात्री पटली होती. लोक निश्चिंत झाले होते व त्यातूनच एक प्रकारची शिथिलता आली. मास्क, सॅनिटायझेशन, सोशल डिस्टेंसिंग ह्याचे महत्त्व वाटेनासे झाले व हीच संधी ओळखून कोरोनाने डाव साधला.

सरकारने घातलेल्या निर्बंधांवर सध्या जोरदार चर्चा सुरु आहे. प्रशासनाला कडक निर्बंध हवे आहेत तर उद्योगांना, व्यापारी वर्गाला, कामगारांना त्यात थोडी सूट हवी आहे. दोन्ही पक्षांकडे आपापले तर्कशुद्ध मुद्दे आहेत. माणसाचे जगणे महत्त्वाचे आहेच पण आजच्या जगात अर्थकारण सुद्धा तेवढेच महत्त्वाचे आहे. ज्यांचे पोट हातावर आहे ते ह्या काळात कसे जगणार हा मोठा प्रश्न आहे. फक्त सरकारच नव्हे तर एक प्रकारे आपण सर्वच ह्या कात्रीत सापडलो आहोत. जगण्यासाठी किती धोका पत्करायचा हा ज्याचा त्याचा प्रश्न आहे पण जेव्हा आपण एक समाज म्हणून जगतो तेव्हा काही नियम पाळणे अनिवार्य असते. जसे नागरिकांना वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देणे हे सरकारचे कर्तव्य आहे त्याचप्रमाणे आपल्यामुळे इतरांना संसर्ग होऊ नये ह्याची खबरदारी घेणे ही आपल्या सर्वांची जबाबदारी आहे, खरे ना !

पुनश्च हरि ओम

गेल्या वर्षी मार्चमध्ये कोरोनाच्या लाटेला सुरुवात झाली आणि लॉकडाऊन, रोगाचा प्रसार, उद्योग धंद्याची वाताहत, लोकांचे स्थलांतर अशा सान्याच गोष्टींची साखळी सुरु झाली. या प्रचंड तडाख्यात सापडलेली जनता ऑक्टोबर नोव्हेंबर नंतर हळूहळू सावरायला लागली. कोरोनावर नियंत्रण राखण्यात आपल्याला यश येऊ लागले. जनजीवन पुन्हा रुळावर येऊ लागले.

लोक थोडे निवांतपणे सगळीकडे फिरू लागले. उपहारगृहे, रेल्वे हळूहळू सुरु झाल्या. पण इतके दिवस कोंडलेल्या जनतेचा संयम सुटत चालला. मास्कचा वापर न करणे, धुमधडाक्यात लग्न समारंभ, पार्टी, यांचा व्हायचा तो परिणाम झालाच. याआधीच युरोप अमेरिकेतून दुसऱ्या संसर्ग लाटेच्या बातम्या येतच होत्या. पण आपल्याकडे असे काही होणार नाही असा अनेकांचा विश्वास होता. आपल्या देशातील लोकांची प्रतिकारशक्ती जास्त चांगली आहे असे वाटत असतानाच भारतात आणि मुख्यतः महाराष्ट्रात पुन्हा कोरोनाची सुरुवात झाली.

महाराष्ट्रातील ग्रामीण भाग यात भरडला जात आहेच. पण मुंबईची स्थितीही पुन्हा चिंताजनक झाली. मुंबईत सतत होणारे स्थलांतरित लोकही यासाठी कारणीभूत आहेत. मुंबईत रोजच पालघर डहाणू आदी गुजरातमधील विविध भागांतून, तसेच ठाणे व पुणे जिल्ह्यातून रोजचा प्रवास करून नोकरीधंद्यासाठी येणारी माणसे आहेत. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मुंबईचे महत्त्वाचे स्थान असल्याने तेथील प्रवासीही नित्य येत असतात. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय विमानतळ लागूनच असल्यामुळे येणाऱ्या प्रवाशांचे येणे-जाणे निवास व संचार याचा अंधेरी पार्ल्या येथील स्थानिक जनतेवर परिणाम होतोच. त्याशिवाय अंधेरी पार्ल्यातील तरुण मुलं मोठ्या प्रमाणात विमानतळाच्या कार्यामध्ये काम करतात. त्यामुळेच आज पार्ल्या अंधेरीत मोठ्या प्रमाणात कोरोना रुग्ण मिळू लागले आहेत. महानगरपालिकेच्या अहवालानुसार के ईस्ट वॉर्ड मध्ये आठवड्याला २५०/३०० केसेस निघत आहेत व त्यातील ९०/१०० पार्ल्यातून आहेत. त्यातही या मुख्यत्वे मध्यमवर्गीय सोसायटीमधून हे रुग्ण मिळत आहेत. त्यात आजवर नियमाने घरी बसलेले हे लोक कोरोनाचे प्रमाण खाली आल्यावर प्रवासाला बाहेर पडले व त्यांची रोगप्रतिबंधात्मक शक्ती कमी असल्याने संसर्गग्रस्त झाले.

कोरोना काळात 'आम्ही पार्लेकर'ने डॉक्टर व महानगरपालिकेच्या आरोग्य अधिकारी यांची वेबिनार आयोजित केलेली होती. कोरोनाचे रुग्ण परत वाढल्यानंतर पुन्हा एकदा 'आम्ही पार्लेकर'ने असे वेबिनार आयोजित केले. त्यामध्ये डॉ. सुहास पिंगळे, डॉ. विनय पर्वतकर व महानगरपालिकेच्या आपल्या वॉर्डच्या मुख्य आरोग्य अधिकारी डॉ. उर्मिला पाटील यांनी भाग घेतला. पार्ल्यातील डॉक्टर मंडळींशी व महानगरपालिकेच्या वॉर्डच्या आरोग्य प्रमुखांशी चर्चा केल्यानंतर दिसून आलेले निष्कर्ष असे आहेत. डॉ. सुहास पिंगळे म्हणाले, 'आता आलेल्या लाटेतील विषाणू हा पूर्वीपेक्षा कमी घातक आहे. त्यामुळे आईसीयू मधील अथवा ऑक्सिजनची गरज लागणारे रुग्ण कमी प्रमाणात आढळत आहेत. मृत्यू दरही कमी आहे. मात्र हा विषाणू कितीतरी जास्त पटीने संसर्ग करतो आहे. पूर्वी संसर्गजन्य व्यक्तीच्या संपर्कात आलेल्या दोन-तीन व्यक्तींनाच लागण होत असे. मात्र आता ते प्रमाण पंधरा-वीस वर आहे. बहुतेक जण असिमटोमॅटिक पद्धतीतील असल्याने त्यांच्यात कोणतेच लक्षण दिसून येत नाही. त्यामुळे फैलाव जास्त होतो.'

अशावेळी पुन्हा एकदा महानगरपालिका कार्यरत झाली आहेच. सर्व शासकीय व खाजगी रुग्णालय

सज्ज करण्यात आली आहेत. अशी माहिती देऊन डॉ. उर्मिला पाटील म्हणाल्या, 'आता या लढ्यात मुख्य सहभाग हा जनतेच्या सामंजस्याचाच महत्त्वाचा ठरणार आहे. आता पुन्हा एकदा आपल्या सर्व शास्त्रानिशी सज्ज होऊन स्वच्छता कर्मचारी, नित्यसेवा कर्मचारी, वैद्यकीय सेवाव्रती सेवा देतीलच पण जास्त जबाबदारी

दिवसच होते. अशावेळी फक्त पॅरिसिटॉल (क्रोसीन, मेटॅसीन, पोलो) घ्यावे. कोणतेही स्ट्रॉग ड्रग वापरू नका असे डॉक्टरांचे निश्चिन सांगणे आहे. कोव्सीन व कोविशील्ड या दोन्ही लसी सर्व दवाखान्यात उपलब्ध आहेत. या संपूर्ण सुरक्षित आहेत असा प्रत्येक देशाकडून रिपोर्ट येत आहे. आज भारतात निर्माण झालेली लस जगभर घेतली जात आहे. अशा वेळी नसत्या कुशंका मनात आणून लोकांनी स्वतःचे संरक्षण कवच अढेरू नये. याकरता वैद्यकीय व सर्वच स्तरातील लोक आवाहन करत आहेत. ज्यांनी ही लस घेतली आहे त्यांनी याच लसीचा दुसरा डोस २८ ते ४० दिवसांच्या फरकाने घ्यावा. यात हयगय करू नये. हे अंतर पाच सहा आठवडे पर्यंत वाढवावे. 'या मतावर सर्व डॉक्टरांचे एकमत आहे.

कामाशिवाय बाहेर जाणे टाळावे. यामुळे फैलाव थांबेल.

आपल्या पार्ल्यात उठसूट बाजारात आणि बँकेत जाणारा मोठा वर्ग आहे. महानगरपालिका मोठ्या प्रमाणावर फेरीवाले व दुकानदार यांच्या चाचण्या करत आहे व त्यात पार्ल्या मार्केटमधील २०/२५ जण संसर्गित आढळून आले आहेत. अशावेळी आपली पंचसूत्रे १) मास्क लावणे २) सोशल डिस्टेंसिंग पाळणे ३) हात स्वच्छ ठेवणे ४) जास्तीत जास्त घरात थांबणे ५) लसीकरण हीच केवळ आपली शस्त्रे आहेत. त्यांची धार कमी होऊ देऊ नका.

तज्ञांच्या मते मे महिन्याचा मध्य सर्वात धोकादायक ठरू शकतो. मात्र आपण स्वयंशिस्त पाळली तर त्यावर मात करणे सहज शक्य आहे. आज वैद्यकीय क्षेत्राला औषधोपचाराची पद्धत सापडली आहे. मात्र स्वतःला आजारी पडू न देणे आपल्याच हातात आहे. सोसायटीच्या वेगवेगळ्या कारणांसाठी येणाऱ्या लोकांचे रजिस्टर मॅनेज करणे व अधूनमधून सॅनिटायझेशन करून घेतले तर ते उपकारक ठरेल. तेव्हा पार्लेकरांनी पुन्हा एकदा कोरोनाला हद्दपार करण्याच्या लढाईला सज्ज व्हा.

वैद्यकीय उपचार केंद्रे

- MCGM ● सेवेन हिल्स ● बिकेसी
- नेस्को ● जेनेसिस हॉटेल ● पूनम नगर मार्केट
- नानावटी रुग्णालय

लसीकरण केंद्रे

- महानगरपालिका के वॉर्ड ऑफिस
- नेहरू रोड दवाखाना ● सहार रोड
- शाळेजवळील दवाखाना ● शिरोडकर रुग्णालय
- क्रिटिकेअर अंधेरी पूर्व ● नानावटी रुग्णालय
- सेव्हन हिल्स रुग्णालय ● कूपर रुग्णालय

संगीता बेहेरे

९८६७७५८३१०

डॉ. उर्मिला पाटील
वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी
के पूर्व विभाग, मनपा

डॉ. विनय पर्वतकर
कन्सल्टिंग फिजिशियन

डॉ. सुहास पिंगळे
नियोजित अध्यक्ष
इंडियन मेडिकल असोसिएशन
(महाराष्ट्र)

जनतेची असणार आहे. स्वच्छता, रुग्णसेवा याच्यासाठी शासन कमतरता भासू देणार नाही. पण पुन्हा लॉकडाऊन होऊ द्यायचा नसेल, पुन्हा नोकरी धंद्यावर गदा येऊ नये, आर्थिक गाड्याची चाके बंद होऊ नयेत असे वाटत असेल तर नागरिकांनी स्वयंशिस्तीने मास्क वापरणे, हात पाणी अथवा सॅनिटायझरने स्वच्छ राखणे, सोशल डिस्टेंसिंग पाळणे ही त्रिसूत्री निदान पुढचे सहा महिने व्रताप्रमाणे पाळणे गरजेचे आहे. डॉ. विनय पर्वतकर यांच्या मते घरातील वृद्ध व्यक्तींची अथवा डायबिटीस, ब्लडप्रेसर, कॅन्सर ग्रस्त लोकांची काळजी घेणे गरजेचे आहेच. पण लहान मुलांना बाहेर खेळायला पाठवणे घातक आहे कारण त्यांच्यात रोगाचा प्रसार जरी होत नसला तरी ती रोगवाहक ठरू शकतात याची नोंद जरूर घ्या. घरातील सर्वांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढवणे फार गरजेचे आहे. यासाठी उत्तम आहार, व्यायाम याची गरज आहे.'

'सर्वात मुख्य आज सर्व महानगरपालिकेच्या दवाखान्यातून, हॉस्पिटलमधून, तसेच खासगी रुग्णालयातून लसीकरण सुरु झाले आहे. आता ४५ वर्षावरील सर्व व्यक्तींचे लसीकरण शक्य आहे. अशा वेळी प्रत्येकाने लसीकरण करून घेणे गरजेचे आहे. पार्ल्यातील सर्व केंद्रांवर अतिशय काळजीपूर्वक लसीकरण चालू आहे. लसीकरणासाठी रजिस्ट्रेशन असावे अशी अट नाही. केंद्रावर आयल्यावेळी जाऊनही ते तुम्ही करू शकता. केवळ आधार कार्ड आपल्या जवळ असणे जरूरीचे आहे. लसीकरणासाठी पोटभर खाऊन व सर्व नित्य औषधे घेऊनच जावे. लसीकरणानंतरही जरी तुम्ही पूर्णपणे सुरक्षित होऊ शकत नसला तरी ५०/६०/७० टक्क्यांपर्यंत (प्रत्येक व्यक्तीच्या तब्येतीनुसार) संरक्षण मिळू शकेल. त्यामुळे निदान रुग्ण धोकादायक परिस्थितीत जाणार नाही. लसीकरणानंतर थोडासा त्रास संभवू शकतो. ताप येणे अथवा इंजेक्शनच्या जागी दुखणे पण ते एक-दोन

GOLDEN GATE PROGRAMME

107 B, 1st Floor, Hemu Arcade, Vile Parle (W), Mumbai 400056
www.goldengatetoit.co.in

ATTENTION

STD-X STUDENTS (ICSE, CBSE, IGCSE, SSC) 2 YEAR GROUP TUITION PROGRAMME FOR

JEE MAIN AND JEE ADVANCED

Covering

JEE Main, JEE Advanced, BITSAT, MHT CET

Chemistry :	Dr. U.R. Kapadi Ph.D., IIT (Bombay) Prof. Tarun Ahirwar B.Tech. (IIT ISM Dhanbad)
Physics :	Prof. Manoj Karmarkar M.Tech., IIT (Bombay) Prof. Indraneel Naik M.Tech. (NIT)
Mathematics :	Prof. Vinayak Antarkar B.Tech., IIT (Bombay)

JEE MAIN AND MHT CET

Covering

XI, XII (HSC), MHT CET, JEE MAIN

Chemistry :	Dr. U.R. Kapadi Ph.D., IIT (Bombay) Prof. Pritam Panchal M.Sc., IIT (Bombay)
Physics :	Prof. Devendra Verma M.Sc. Physics Prof. Saurabh Phansalkar M.Sc. Physics
Mathematics :	Prof. Vinayak Antarkar B.Tech., IIT (Bombay) Prof. C.C. Thite B.Tech., IIT (Delhi)

Seminars / Entrance Tests / Counselling Sessions. CONTACT US : Prashant Sir : 7039679129 / 9004607404

आम्ही
पार्लेकर

संपादक
ज्ञानेश चांदेकर

संपादकीय सहाय्य
रश्मी मावळकर
पूर्वा कळत्रे
editorial@parlekar.com

जाहिरात व्यवस्थापन
रोहित जाधव
marketing@parlekar.com

सजावट व मांडणी
विश्र्वास महाशब्दे

निर्मिती
अनिता चांदेकर

www.facebook.com/AamhiParlekar http://aamhiparlekarblog.wordpress.com

कार्यालय : १, अल्फा, महात्मा गांधी मार्ग, विलेपार्ले (पूर्व), मुंबई-४०००५६

फोन : २६९२२४७५ / २६९२३४७६ / ई-मेल : info@parlekar.com वेबसाईट : www.parlekar.com

मयुरेश धारप..... सी.ए., सी.एस. सी.एम.ए. आणि ऍक्चुअरी

काही व्यक्ती अशा असतात कि त्यांच्यापुढे अगदी मोठ्या मोठ्या पदव्या हात टेकतात आणि त्या व्यक्तींच्या परिश्रमापुढे आणि चिकाटीपुढे ह्या पदव्याही लीन होतात. पण अशा व्यक्ती अनेक शिक्षकांच्या, पालकांच्या आणि विद्यार्थ्यांच्याही आदर्श होतात त्या फक्त त्यांनी संपादन केलेल्या पदव्यांमुळे नाही तर त्या पदव्या संपादन करताना दाखवलेल्या मेहनत, चिकाटी आणि त्याचबरोबर अभूतपूर्व यश मिळाल्यावरही जमिनीवर पाय ठेवायच्या असामान्य वृत्तीमुळे.

आज मी तुम्हाला आपल्या पार्ल्यातील मयुरेश धारप ह्या अशाच एका अनन्यसाधारण व्यक्तिमत्त्वाबद्दल सांगणार आहे. मयुरेश जन्मापासून पार्लेकर. पार्ल्याच्या पार्ले टिळक विद्यालयाच्या इंग्रजी माध्यमातून त्याने शालेय शिक्षण पूर्ण केले. आपल्याकडे अनेक पालकांची आणि खूपशा शिक्षकांची सवय असते कि विद्यार्थ्यांच्या शाळेतील कामगिरीवरून त्याच्या पुढच्या कारकिर्दीबद्दलची ते भविष्यवाणी करून मोकळे होतात. मयुरेशच्या घरची शैक्षणिक पार्श्वभूमी खूप छान होती. आई बी. फार्म आणि वडील इलेक्ट्रॉनिक इंजिनीअर, पण मयुरेशच्याच मते त्याने पुढे कमावलेल्या यशाच्या तुलनेत शाळेत तसा तो सामान्य शैक्षणिक कामगिरीचा होता. अर्थात बुद्धिमान व्यक्तींचे मानस सुद्धा खूप वरचे असतात. पण पुढच्या आयुष्यात जो मुलगा सी.ए., सी.एस. सी.एम.ए. आणि ऍक्चुअरी झाला त्याला चौथीची स्कॉलरशिप मिळाली नव्हती हे सांगितलं तर आज अनेकांच्या भुवया उंचावतील, पण तेच सांगतोय कि आपल्याकडे आजही हीच चुकीची समजूत आहे आणि दहावी-बारावीच्या यशापयशावर अनेक भविष्यवाण्या केल्या जातात. जसं मी आधी सांगितलं कि मयुरेशच्या मते ९वी

पर्यंत अभ्यासातील कामगिरी सामान्य होती, त्याला आपली चित्रकला चांगली आहे असं वाटायचं आणि म्हणूनच त्याने आर्किटेक्ट व्हायचं ठरवलं होतं पण एलिमेंट्रीला जेमतेम पास होऊन इंटरमिजिएट नापास झाल्यावर आपल्या चित्रकलेविषयीचे योग्य ज्ञान मिळाले आणि त्याने

आर्किटेक्ट व्हायचा विचार सोडून दिला. पण १०वीत त्याला ९४.३०% मिळाले आणि बारावीत ९१.६७% मिळाले.

त्यातही इंग्रजी विषयात त्याला सगळ्यात जास्त मार्क मिळाले होते मुंबई बोर्डात. त्याला खरं तर UPSC करायचं होतं, सी.ए. करायचा विचारही नव्हता तेव्हा. पण UPSC करताना पूरक म्हणून त्याने सी.एस. आणि सी.एम.ए. ह्या कोर्सेसना सुरुवात केली आणि त्यानंतर मयुरेशच सांगतो कि मित्रांच्या सोबत सी.ए. चा पण अभ्यास सुरु केला. डोक्यात फक्त अभ्यास, अभ्यास आणि अभ्यास ह्या विचाराने प्रेरित मयुरेश, मार्च-२०१३ मध्ये झालेल्या मुंबई विद्यापीठाच्या पदवी परीक्षेत अखळ्या विद्यापीठातून पहिला आला होता. तसेच Financial Accounting ह्या विषयात सगळ्यात जास्त मार्क मिळवल्याचे सुवर्ण पदक सुद्धा त्याने मिळवले होते. सी.ए., सी.एस. सी.एम.ए. ह्या तिन्ही परीक्षांमध्ये रँक होल्डर आहे.

त्याचा सी.ए. च्या अंतिम परीक्षेत (२०१५) देशातून चौथा क्रमांक, सी.एस. च्या अंतिम परीक्षेत (२०१४) देशातून दुसरा क्रमांक, सी.एम.ए. च्या अंतिम परीक्षेत (२०१२) देशातून दुसरा क्रमांक आला होता. असं अभूतपूर्व यश मिळून सुद्धा त्याच्यातील विद्यार्थी शांत बसला नाही. त्याचं UPSC चं स्वप्न तो परत नव्याने पाहू लागला

उत्तीर्ण होऊन मयुरेश एक मान्यताप्राप्त ऍक्चुअरी आहे. आज आपल्या १३० कोटींच्या देशात फक्त ४५० ते ५०० ऍक्चुअरी आहेत, त्यात मयुरेश एक आहे. आज तो २०१८ सालापासून Star Union Dai-ichi Life Insurance Company Limited मध्ये मॅनेजर म्हणून कार्यरत आहे. मधल्या काळात त्याने काही काळ आपल्या आवडत्या शिक्षण क्षेत्रात नाडकर्णी क्लासच्या माध्यमातून व्यतीत केला.

त्याला विचारलं असता तो हे आवर्जून सांगतो कि ज्यांना सी.ए., सी.एस. सी.एम.ए. किंवा ऍक्चुअरी ह्या क्षेत्रात आपली कारकीर्द घडवायची आहे त्या विद्यार्थ्यांनी आधी त्या पदवीबद्दल सगळी माहिती मिळवावी, जसं कि नक्की ती पदवी मिळाल्यावर त्या पदवीचं कार्यक्षेत्र, त्या पदवीची मार्केट व्हॅल्यू, तसेच करावा लागणारा अभ्यास. त्यातही ह्या सगळ्या परीक्षांसाठी असावा लागणारा सकारात्मक दृष्टिकोन आणि जरी अपयश आले तरी त्यातून खचून न जाता पुन्हा नव्याने जोमदार पण परिस्थितीचे पूर्ण आकलन करून केलेली तयारी. हाच आहे मयुरेशचा सगळ्या होतकरू विद्यार्थ्यांना सल्ला. अर्थात आपल्या यशाचं श्रेय मयुरेश वेळोवेळी त्याच्या सगळ्या शिक्षकांनी केलेल्या मार्गदर्शनाला आणि त्याच्यावर दाखवलेल्या विश्वासाला देतो.

आजही मयुरेश अनेक सी.ए. च्या विद्यार्थ्यांना ज्यांना त्या परीक्षेतील यश हुलकावणी देतंय त्यांना मोलाचा सल्ला देत असतो. असा हा मयुरेश त्याच्या पालकांना, शिक्षकांना अभिमानास्पद वाटणारा आणि अनेक विद्यार्थ्यांना आदर्शवात वाटणारा.

डॉ अमेय तानवडे
९८२०४३२७२०

Exclusive handcrafted home decor products

Make your own hampers to suit your budget

1. Upcycled
2. Customizable
3. Eco friendly
4. Handcrafted

1. Festival gifts
2. Corporate gift hampers
3. Birthday gift hampers
4. House warming gift hampers
5. Return birthday gifts

Decorative upcycled bottles, crochet tea coasters-sets, craft baskets, kitchen decor, aromatic candles, table mats, tissue/gift boxes and many more.

Our forte is "Customisations"

Personalised touch goes long way in relationship

+91 98205 06561

thepradhastore@gmail.com

@the.pradha.store

अर्चना गोरे ह्यांना 'Woman Film Maker' पुरस्कार

नगरसेविका म्हणून सलग ९ वर्षे कार्यरत असणाऱ्या, लेखन क्षेत्रात मुशाफिरी करणाऱ्या, स्वतः उत्तम भरतनाट्यम नर्तिका असलेल्या ज्योती अळवणी ह्यांनी शॉर्ट फिल्म क्षेत्रात पहिलेच दमदार पाऊल टाकलं आहे. त्यांच्या 'Studio Apartment' ह्या भयकथेवर आधारित शॉर्ट फिल्म ची निर्मिती त्यांनी केली आहे. फिल्मचे दिग्दर्शन व shoot प्रसिद्ध गायिका अर्चना गोरे ह्यांनी केले आहे. अर्चना ह्यांनी गेल्या ८ वर्षात ६० हून अधिक शॉर्ट फिल्म्स, डॉक्युमेंटरीज व म्युसिकल सिंगल्सचे दिग्दर्शन केले आहे. ह्या सर्व प्रवासात बरोबर असणारे मंदार आपटे हे ह्या फिल्मचे सुद्धा सह दिग्दर्शक आहेत.

विशेष म्हणजे ह्या फिल्मसाठी मानाचा 'Maharashtra International Film Festival' चा 'Woman Film Maker' पुरस्कार अर्चना गोरे ह्यांना प्राप्त झाला आहे. ह्या सोहळ्याला भारत सरकारच्या Films Division चे विशेष सहकार्य लाभले असल्याने ह्या पुरस्काराचे महत्त्व द्विगुणित झाले आहे.

संकल्प टूर्स च्या कस्टमाईज्ड / ग्रुप टूर्स देतील हवा तो चॅंज... रिफ्रेशमेंट !!

KONKAN SPECIAL GROUP TOURS Mumbai to Mumbai Bus, All meals, Hotel Stay		
1) Malvan - Tarkarli - Devgad - Ganpatipule 2N 10, 17 April 13, 25 May Rs. 7,500/- pp.	2) Dapoli - Guhagar - Velneswar 2N , 22 April, 1, 20 May Rs. 7000/- pp	
CUSTOMISED PACKAGES By TRAIN/ INNOVA For family of 4 / 6 Persons Dapoli- Anjarle- Guhagar- Hedvi- Velneswar Malvan - Tarkarli- Ganpatipule- Amboli- Goa. Alibaug- Igatpuri- Bhandardara.		
KASHMIR VAISHNODEVI AMRITSAR 8 DAYS MAR - 09, 19, 26. APR - 02, 09, 16, 19. MAY - 07, 14, 21, 28	SHIMLA-MANALI DHARAMSHALA DALHOUSIE 12 DAYS MAR - 07, 14, 28 APR - 14, 25 MAY - 09, 16, 23	LEH LADAKH NUBRA PANGONG 8 DAYS MAY-26, JUNE-13, JULY-14, 21, AUGUST-10, 23, SEPT - 12, 26
CHARDHAM YAMUNOTRI- GANGOTRI KEDARNATH- BADRINATH 13 DAYS MAY - 27 JUNE - 01 SEPT-19, OCT-16	SIKKIM DARJEELING GANGTOK- PELLING 8 DAYS Mar - 21, 28, Apr - 6, 13, 20, May - 5, 12, 19, 26	NAINITAL-CORBETT MUSSOORIE HARIDWAR 10 DAYS MAR - 12, 26, APR - 05, 14, MAY - 07, 14, 21, 25
MAHABALESHWAR / GOA 2N & 3N TADOBA TIGER SAFARI 2N Starting from Rs. 13000 (min 6pax) Mumbai to Mumbai		
Shop No. 6, Eastern Court, Parleshwar Rd, Near Arya Bhavan Restaurant, Vile Parle (East), Sankalp TOURS & TRAVELS Sunil Tarkar : 7738121381 Office 022-26118901, 84336 62699 Email : sankalptours1212@gmail.com Web : www.sankalptoursandtravels.com @visit facebook page -Travelwithsankalp @watch Youtube- SANKALP TOURS & TRAVELS		

कलांजली - आपला छंद...आपला आनंद...

सुप्रसिद्ध गायक आणि निवेदक डॉक्टर सत्यजित कोसंबी मूळचे कोल्हापूरचे. आई शिक्षिका, वडील जन - आंदोलनातील

कार्यकर्ता. घरात शिक्षणाचं वातावरण होतं. साहित्य - वाचन - चर्चा होत असत. त्यामुळे लहानपणापासून वाचनाची आवड निर्माण झाली. शेजारील घरातील आजोबा शास्त्रीय संगीत शिकवत. शेजारी घर असल्याने ते स्वर कानावर पडत. त्यामुळे थोरले बंधु प्रसेनजीत, अभिजीत आणि स्वतः सत्यजित या तिन्ही भावांवर संगीताचे संस्कार घडत गेले. वयाच्या बारा-तेराव्या वर्षी पंडित अरुण कुलकर्णी यांच्याकडून शास्त्रीय संगीत तसेच पटवर्धन बुवा यांच्याकडून नाट्य संगीत शिकायला सुरुवात केली. कोल्हापुरातील प्रथितयश गायिका रजनीताई करकरे-देशपांडे यांच्या कलांजली या संस्थेत सुमारे आठ - दहा वर्षे सुगम संगीताचं शिक्षण घेता घेता हार्मोनियमची साथ केली. शास्त्रीय संगीताबरोबर हार्मोनियमच्याही परीक्षा दिल्या आणि विशारदपर्यंत शिक्षण पूर्ण केलं. एकीकडे संस्कृतही शिकत गेले त्यामुळे वाणी स्वच्छ झाली.

संगीत शिक्षणाबरोबर शालेय शिक्षणही सुरु होते. हुशार विद्यार्थ्यांमध्ये गणना होती. तरीही दहावीनंतर कलाशाखेला प्रवेश घेतला. त्यामुळे गाणं चालू राहिलं. इंग्रजी साहित्य घेऊन बीए एमए केलं. कॉलेजात असताना नाटकाशी संबंध आला. पुरुषोत्तम करंडक स्पर्धेत उत्कृष्ट अभिनेता पारितोषिक मिळाले. पण नाटक इथवरच राहिले. पुढे एम. फिल तसेच डॉक्टरेट पूर्ण केल्यानंतर कोल्हापूर येथेच राजाराम कॉलेजात प्राध्यापक म्हणून रुजू झाले.

आता मुंबई खुणावत होती. त्यादृष्टीने प्रयत्न सुरु केले. प्रयत्नांना यश मिळून 2013 मध्ये विलेपार्ले येथील साठ्ये कॉलेजात प्राध्यापकाची नोकरी

मिळाली. हा त्यांच्या आयुष्यातील टर्निंग पॉइंट होता. नोकरीमुळे आर्थिक स्वस्थता लाभली. तर विलेपार्ल्यासारख्या उत्तम संस्कृती लाभलेल्या परिसरामुळे गाण्यालाही पोषक वातावरण मिळालं.

गुरु रजनीताई यांच्या स्मरणार्थ एक संस्था स्थापन करण्याचे ठरविले. नावही त्यांच्याच संस्थेचे, कलांजली रजनी करकरे प्रतिष्ठान. ही संस्था स्थापन करण्यासाठी पार्ल्यातील अनेक प्रतिष्ठित व्यक्तींनी मदत केली. गाण्याची आवड आहे, पण आयुष्यात गाणं शिकायचं राहून गेलं आहे, अशांसाठी मुख्यत्वे ही संस्था आहे. त्यामुळे बहुतांशी विद्यार्थी हे प्रौढ स्त्री-पुरुष आहेत. येथे गाण्याचा विषय, त्यातील साहित्यिक अंग, तांत्रिक गोष्टी, अभंग असेल तर आध्यात्म, अशा अनेक गोष्टींवर चर्चा होऊन गाणं शिकवलं जातं. त्यामुळे सत्यजित यांच्या मते गाणं ही निव्वळ तांत्रिकपणे शिकण्याची पद्धत न राहता जीवनपद्धती होऊन जाते. ते स्वतः हार्मोनियम घेऊन सूर शिकवतात. साथीला तबला असतो. त्यांची विद्यार्थिनी साधना काकतकर त्यांना मदत करते. समोरच्या व्यक्तीचं वय, आवड इत्यादी गोष्टी लक्षात घेऊन गाणी शिकवली जातात.

आठवड्यातून चार दिवस संध्याकाळी सहा ते नऊ या वेळात क्लास घेतले जातात. सध्या पासष्ट विद्यार्थी गाणं शिकत आहेत. उत्तम संगीत असलेली अनवट गाणी निवडण्याकडे सत्यजित यांचा कल असतो. सर्वांना शिकलेल्या गाण्याचा सर्वतोपरी आनंद घेता येईल असा त्यांचा कटाक्ष असतो. त्यामुळे संस्थेची टॅगलाईन आपला छंद आपला आनंद हीच आहे. मागील वर्षभर लॉकडाऊनमध्येही त्यांनी ऑनलाईन क्लासेस चालू ठेवले. दर रविवारी कार्यक्रम केले. त्यामुळे आता क्लास म्हणजे एक कुटुंब झाले आहे.

संस्थेची पुढील ध्येयधोरणे विचारली असता डॉ. सत्यजित म्हणतात गुरु श्रीमती रजनीताईंना स्मरून कलांजली तर्फे,

१ जे उत्तम गाऊ शकतात त्यांच्यासाठी व्यावसायिक कार्यक्रमांचे आयोजन,
२ तरुण पिढीसाठी स्पर्धांचे आयोजन
३ जे गायक - वादक कलाकार आपल्या क्षेत्रात उत्तम आहेत पण फारसे नावाजलेले नाहीत, त्यांच्यासाठी कलांजलीचे व्यासपीठ उपलब्ध करून देऊन कमी शुल्कात रसिकांसाठी उत्तमोत्तम मैफिलीचे आयोजन.

पत्नी अंकिता यांनी सायकॉलॉजी विषयात डॉक्टरेट पदवी प्राप्त केली आहे. आपला व्यवसाय सांभाळून त्या डॉ. सत्यजीत यांना पाठिंबा देत असतात. डॉ. सत्यजित यांना पुढील स्वप्नांच्या पूर्ततेसाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा.

अनुश्री क्षीरसागर
९८२०५०९७६२

एका रविवारची वेगळी कहाणी

' विक्रमादित्याने आपला हट्ट सोडला नाही '..... अशी सुरुवात असलेल्या चांदोबा मासिकात प्रसिद्ध होणाऱ्या गोष्टीने एके काळी लहान-मोठ्या सर्व वाचकांना वेड लागले होते. या गोष्टीची आठवण प्रकर्षाने येण्याचो कारण की धावपळीत आणि धाड्याळ्यांच्या वगट्यावर नाचल्यावर रविवारी थोडा आराम करावा असा विचार मी दर शनिवारी करत असतो. कसे काय देव जाणे पण अचानक माझा विक्रमादित्य बनतो आणि निसर्ग प्रेमाचा आणि छायाचित्रणाचा वेताळ माझ्या पाठीवर येऊन बसतो. माझ्यातील विक्रमादित्य मग हड्डाला पेटून कॅमेरा उघडतो, साफ करतो, बॅटरी चार्ज करतो आणि रविवार सकाळी कुठे जायचे याचा विचार करत झोपी जातो. विक्रमादित्याला वेताळ जशा वेगवेगळ्या अनाकलनीय गोष्टी सांगतो, जटील प्रश्न विचारतो, अनेक कोडी घालतो अगदी तसाच निसर्ग ही मला वेगवेगळ्या गोष्टी दाखवतो, प्रश्न विचारतो आणि कोडी घालतो.

सध्या कोव्हीड-१९ च्या महामारीमुळे आमच्या जंगल सफरी आणि कॅम्पस बंद आहेत. सामान्य

दयाळ, नाचरा,पोपट, हुदहुद, लाल ठिपकेवाली मुनिया, होला असे अनेक पक्षी दिसतात.

मार्च महिन्यातील पहिल्या रविवारी अगदी पहाटे मी चाणक्याला निघालो. सूर्योदयाची वेळ साधण्यासाठी साधारण तासभर आधी पार्ल्याहून निघायला लागते. सीवूड येथील एन आर आय कॉम्प्लेक्स आधी एक उजवीकडे वळण घेतले आणि सर्विसरोडने पुण्याच्या दिशेने थोडे गेल्यावर गाडी पार्क केली. अचानक पांढऱ्या पोटाची लाजरी पाणकोंबडी रस्ता ओलांडून

डावीकडील झाडीत अंतःर्धान पावली. आता पुढील सर्व वेळ चालत आणि फोटो काढत घालवायचा होता.

समोर खाडीचे पाणी अडवून स्थानिक कोळी बांधवानी छोटी तळी तयार केली आहेत. त्याच्या बांधावर बसून लहान आणि मोठे बगळे एकाग्रतेने

आपल्या सावजावर नजर ठेऊन होते. प्रत्येकाने आपापली मासेमारीची हद्द बहुदा सुनिश्चित केली असावी. त्यामुळे प्रत्येक पक्षाने दुसऱ्यापेक्षा थोडे दूर ठाण मांडले होते. आपण जे सुरक्षित अंतर पाळण्यात टाळाटाळ केल्याने जे महामारीचे संकट ओढवून घेतले आहे ते कसे टाळावे हे उपजत ज्ञान यांना असावे का ?

थोड्या खोल म्हणजे पाऊलभर

माणसाला सुद्धा येऊ घातलेल्या बंधनामुळे जवळपास जायला योग्य पण सुरक्षित अशा कुठल्या जागा आहेत याची चिंता सतावत आहे. अर्थात मुंबई जवळही अशा अनेक जागा आहेत. त्यातीलच एक जागा म्हणजे नेरुळ जवळील टी. एस. चाणक्य. या जागेचे वैशिष्ट्य म्हणजे येथे खाडी असल्याने चिखल तुडवणारे तसेच पाणथळ जागेतील पक्षी पाहायला मिळतात. त्याबरोबरच खाजण जमिनीवरील खुरट्या जंगल हा अधिवास असणारे बुलबुल, सूर्यपक्षी, वटवट्या, तारवाली, वेडा राघू, शिपी, शिपाई बुलबुल हे पक्षी पण निरीक्षण करायला मिळतात. डावीकडील घनदाट जंगलात कोतवाल, खंड्या, घार, टिटवी, ठिपकेवाली मुनिया, तांबट,

पाण्यात तुतारी (सेण्ड पायपर), शेकाट्या (ब्लॅक विंग्ज स्टील्ट) मासेमारी करत होते. हे पक्षी उथळ पाण्यात चालत चालत भक्ष्य शोधतात आणि भक्ष्य नजरेत आणि टप्प्यात आल्यावर पाण्यात चोच खुपसून गट्ट करतात.

पाण्यात उभ्या असलेल्या एका वठलेल्या मृत झाडाच्या सापळ्यावर एक खंड्या मान वर-खाली करत पाण्यातील माशाच्या हालचालींचा मागोवा घेत होता. अचानक त्याने एक बेफाम सूर मारून पाण्यात शिरून एक भला मोठा मासा पकडला आणि आपल्या पूर्वीच्या जागी येऊन बसला. मग चोच वर करून आणि मासा उडवत उडवत गट्ट केला.

पान ५ वर

गुलमोहोर ट्रॅव्हल्स

आयोजित - आश्रमहोत्मव - सहली

१ ते २ मे	तांबडी अष्टमी, मधुबन अँग्रीटेनमेंट, रोहा, महड, पाली गणपती
१४ ते १६ मे	गुहागर, हेदवी, वेळणेश्वर, व्याडेश्वर, बामणघळ, लाईट हाऊस, परशुराम, डेरवण
२१ ते २३ मे	दापोली, दाभोल, वंडीकामाता, आंजर्ले, बुरोंडी परशुराम, केशवराज, मुरुड बीव, काजू फॅक्टरी
२९ ते ३० मे	श्रीवर्धन, महसळा, दीधी, आटगांव, पेशवे स्मारक, जीवनेश्वर मंदीर, सोमजाई
४ ते ६ जून	बलसाड, दमण, जंपोर बीव, भावभावेश्वर, साईबाबा, स्वामीनारायण मंदीर, धरमपूर, परीया

सर्व प्रकारच्या गाड्या भाड्याने उपलब्ध

अधिक माहिती व बुकींगसाठी संपर्क

सुबोध जोशी - 9769008775 सचिन जोशी - 9869376515
www.gulmohortravels.com

पान ४ वरून

एका रविवारची वेगळी कहाणी

आपल्याला न दिसणारा आणि पाण्याखालील मासा खंड्याला कसा दिसला? त्याच वृक्षसापळ्यावर एक भुरा बगळा आपल्या जातीला अनुसरून ध्यान लावून बसला होता.

त्यापलीकडे असलेल्या बांधावर पाणकावळ्यांचा एक जथ्था आपले पंख पसरून सूर्याकडे पाठ करून बसला होता. हे पक्षी बदकांसारखे पाण्यात पोहत राहतात आणि मासे, खेकडे दिसले की चोचीच्या दिशेने पाण्यात सूर मारून भक्ष्य पकडतात. पाण्यात पोहणाऱ्या पक्ष्यांची पिसे मात्र जलरोधक नसतात आणि त्यामुळे ती सडू नयेत म्हणून लगेचच वाळवावी लागतात. यांना मासेमारी करून पोट भरल्यावर पाण्याबाहेर येऊन पिसे वाळवण्याचा उद्योग असतो. निसर्गाने असे का बरे केले असावे?

पाण्यात असलेल्या एका झाडावर कवड्या जातीचा खंड्या आणि तारवाली बसले होते. दोन वेगवेगळ्या जातीचे, आकाराचे, रंगाचे आणि सवयीचे पक्षी एकत्र नांदू शकतात मग माणसे का बरे नाहीत?

त्यापलीकडे खोलभर म्हणजे गुडघाभर पाण्यात रोहित पक्ष्यांचा थवा उतरला होता. पाण्यात चोची खुपसून आणि एकमेकांच्या मध्ये साधारण दीड-दोन

फूट अंतर ठेवून एका रांगेत शिस्तबद्ध पद्धतीने चालत-चालत त्यांचा उदरभरणाचा कार्यक्रम चालला होता. अन्न बघितल्यावर मानवातच का बरे झुंबड उडते? एखाद्या ट्रॅक्टरने नांगरलेले शेत दिसावे त्याप्रमाणे रोहित पक्ष्यांच्या चालीने उठलेले तरंग दिसत होते. त्याही पलीकडे अजून खोल पाण्यात चाळीस-पन्नास चित्रबलाक आपल्या हद्दी सांभाळून गुण्या-गोविंदाने नांदत होते. कधी आपल्या लांब आणि फेंगड्या पायांवर चालत तर कधी एका जागी शडू ठोकून ते जलचर पकडत होते.

एखाद्याला मासा मिळाला की मग तो आपल्या लांब चोचीत उडवत उडवत गिळंकृत करत असताना आम्हाला फोटो काढायची संधी अनेक वेळा

मिळाली. अर्थात त्यासाठी खूप तपश्र्या करावी लागली. पक्षाने १०-१२ वेळा प्रयत्न केला तर एखाद्या वेळीच मासा मिळतो. एक तर मासे पण चपळ असतात आणि जगायची समान संधी उपलब्ध करून देणे हा निसर्गाचा नियमच आहे. फक्त मानवच हा नियम हा मोडतो?

एवंदरीत पाहता प्रत्येक पक्षी आपापल्या कुवतीनुसार, शारीरिक रचनेनुसार, फक्त गरजेपुरतं आणि तेही आपापल्या हद्दी सांभाळून उदरभरण करत होता. एकमेकांचा मान राखणे, सांभाळून घेणे, सर्वांना अन्न मिळेल याचे भान राखणे हे निसर्गाने बांधून दिलेले नियम पशुपक्षी पाळतात. मग मानवातच भांडणे, तंटे, युद्ध का व्हावीत? का मानव या पशुपक्ष्यांच्या अधिवासावर उठलेला आहे? मानव विस्तारवादी का? आणि हे सर्व दिसत असताना त्याला प्रगत का म्हणावे? इतका वेळ मला गोष्टी सांगणारा निसर्गरूपी वेताळ आता मला प्रश्न करू लागला होता. चांदोबातील विक्रमादित्याकडे प्रश्नाची उत्तरे असायची पण माझ्याकडे नव्हती. मी अबोल असलो तरी निसर्ग आता सटकला होता.

आता दुपारचे दोन वाजले होते. ऊन रणरणत होते. विचार करताना आणि फोटो काढताना वेळेचे भान राहिले नव्हते. घरी परतायचे होते. अनेक प्रश्नांची उत्तरे शोधायची होती. फोटो एडिट करायचे होते आणि हे सर्व आज रात्रीपर्यंत उरकायचे होते.

.....कारण आज रात्री नवीन नाटकाची सुरुवात होणार होती. त्या नाट्यामध्ये माझी भूमिका बदलणार होती. मी भैरू होणार होतो. सोमवारची पहाट कितीही अप्रिय असली तरी होणारच होतीआणि भैरू उठणार होता.....औत जोडणार होता.

संजय देवस्थळी

९८३३८६६४६२

भ्रमणध्वनी

(मराठीत मोबाईल) पूर्व काळातील ही गोष्ट आहे. त्यावेळी

लोकांच्या घरी दूरध्वनी असत. तर अशीच सकाळची वेळ होती, सात-साडेसातचा

काहीतर स्मृतींमार् होतो आणि पार्ले पूर्व उपनगरातील, श्री च्या घरातील फोन घणघणला. पाठोपाठ, 'श्री, उठ रे, सुनीलचा फोन आहे' असा आईचा आदेश त्याच्या कानावर आदळला. आपल्याच मित्राचा फोन आहे म्हटल्यावर, 'एवढ्या सकाळी फोन? कोण चावला ह्याला सकाळीच?' असे मैत्रीपूर्ण उद्गार आपल्या मनाशी काढत, श्री चरफडतच उठला आणि फोन घेतला.

श्री: हॅलो, काय रे, सकाळी-सकाळी? कोण उलथला काय?

सुनील: अरे, अजून झोपला काय आहेस? तिथे आग लागलीय.

(इथे एक सांगायाला हवे. दोन सख्खे मित्र जेव्हा एकमेकांशी बोलतात, तेव्हा, नॉर्मली, वाक्याची सुरुवात आणि शेवट अतिशय समर्पक अश्या वेगवेगळ्या विशेषणांनी होत असते. जे तबीयतदार तज्ञ आहेत त्यांनी आपापल्या वकृबानुसार त्या जागा भरून काढाव्यात. पण, असे आहे, सख्ख्या मित्राने घातलेल्या शिष्या आणि मांजरीचे आपल्या पिल्लाला उचलतानाचे दात, ह्या दोन्हीत एक साम्य आहे. दोन्हीही लागत नाहीत. असो.)

श्री: आग लागलीय? अरे, एक साधू सिंगारेट पेटवताना तू चार काड्या फुकट घालवतोस अजून.....

सुनील: अरे माझे सोड. तुझा इंटर सी.ए चा रिझल्ट

लागलाय. एक तासाभरात एन. एम. कॉलेजच्या नोटीस बोर्डवर लावणार आहेत म्हणे.

श्री: अरे देवा, सुखाचे दिवस संपले म्हणायचे!

सुनील: ते काय ते तिथे गेल्यावरच समजेल ना? पुढल्या अर्ध्या तासात तयार होऊन पार्ले स्टेशनला ये. मी आणि नचिकेत तुला तिकडेच भेटतो. मग मिळूनच जाऊया. बाकीचे सर्व डायरेक्ट तिथेच भेटतील.

श्री: बाकीचे सर्व? अरे सगळ्यांचे काय काम आहे तिथे?

सुनील: अरे असे काय करतोस? आपल्या गुपमध्ये पहिल्याच्या इंटरला बसलेले तू आणि नचिकेत. मग येणारच सर्व ना. मग तिकडूनच ठरवू कुठे जायचे पार्टी करायला ते.

असे म्हणून सुनीलने फोन ठेवला. इथे श्री च्या पोटात पाल्यातल्या रस्त्यांवरल्या खड्ड्यांहुन मोठे खड्डे पडले. (त्यावेळी पाल्यातल्या रस्त्यांचे काँक्रीटीकरण झाले नव्हते.) कसे असते, प्रत्येकालाच आपण परीक्षेत काय दिवे लावलेत त्याची मनोमन कल्पना असतेच ना. शेवटी धडधडत्या हृदयाने श्री आपल्या मित्रांच्या साथीने तिथे पोचला. गुपमध्ये सर्वच मित्र अतिशय बुद्धिमान होते, एक श्री सोडून. म्हणजे श्री काय अजिबातच ढवळाचार्य होता अश्यातला भाग नाही पण उमज आणि कुवत दोन्ही साधारण सरासरीच्या आजूबाजूलाच होती. खरे तर, ह्या मित्रांच्या सांगण्यावरूनच आणि विशेषतः नचिकेतच्या आग्रहामुळेच श्री ह्या सी.ए सारख्या कठीण अभ्यासक्रमासाठी तयार झाला होता. रिझल्ट बघण्यासाठी नेहमीप्रमाणे गुपमध्ये नंदूची निवड करण्यात आली आणि त्यानुसार नंदू नचिकेतचा रिझल्ट आणि श्री चा निकाल बघून आला आणि गुपमध्ये एकदम उत्साहाचे फवारे फुटायला लागले. कारणही तसेच होते. नचिकेत पूर्ण भारतातून ७ व्या क्रमांकाने उत्तीर्ण झाला होता. हे

खरोखरच खूप मोठे यश होते. जी परीक्षा अनेक प्रयत्न करून सुद्धा लोक उत्तीर्ण होत नाहीत, त्यांत पहिल्या प्रयत्नांतच दोन्ही गुप पास होणे आणि ते ही संपूर्ण देशात ७ व्या क्रमांकाने, हे अतिशय घवघवीत का काय म्हणतात ना तसे यश होते. इकडे श्री सुद्धा एका गुपमध्ये पास झाला होता. हे यश दिसायला जरी अर्धे दिसत होते तरी, श्री च्या दृष्टीने अतिशय समाधानकारक होते कारण मनोमन कसलीच खात्री नसताना, एक गुप सुटणे, ही सुद्धा त्याच्यासाठी लाँटरीच होती. त्यामुळे तो ही खुश होता.

पण नचिकेत थोडा अस्वस्थ होता. खरे तर, त्याने मिळवलेल्या यशाने तो अतिशय खुशीत असायला हवा होता, पण त्याच्या चेहऱ्यावर तसे दिसत नव्हते. बाकीचे मित्र, आज कुठे आणि कशी पार्टी करायची, ह्यावर चर्चा करत असताना, नचिकेतने श्री ला जरा बाजूला नेले आणि विचारले,

नचिकेत: श्री, दुसऱ्या गुपमध्ये तुला काय प्रॉब्लेम झाला? कुठल्या विषयात नापास झाला आहेस?

श्री: अरे माझा जन्मापासूनचा शत्रू रे, गणित....

नचिकेत: काय सांगतोस श्री? तू गणितात नापास झाला आहेस?

श्री: अरे हो रे, अरे कठीण आहे म्हणून मी ज्युनियर कॉलेजला गणिताऐवजी सेक्रेटरीअल प्रॅक्टिस हा विषय नव्हता का घेतला? त्यामुळे मला काहीच सोडवता आले नाही रे परीक्षेत.

नचिकेतच्या चेहऱ्यावरले भाव अचानक बदलले. आत्तापर्यंत सहानुभूतीने बोलणाऱ्या मित्राचा चेहरा रागाने लाल झाला होता. पुढची पंधरा मिनिटे, नचिकेतने श्री ला न भूतो न भविष्यती अश्या शिष्या घातल्या. बाकीचे मित्रही गोळा झाले. त्यांनाही समजेना, अचानक काय झाले ते.

नचिकेत: अरे तुला काहीच वाटत नाही का

सांगायाला? अरे, कोर्स सुरु झाल्यापासून आपल्याला कुठले विषय आहेत, त्याची व्याप्ती काय आहे हे माहित होते ना? बरे ते ही सोड, आपण गेले दोन महिने एकत्र अभ्यास केला ह्या परीक्षेसाठी, तू एकदा तरी बोललास का की तुला गणित हा विषय अवघड जातोय, समजत नाही आहे, असे?

श्री: अरे नाही रे, वाटले हळूहळू जमेल आणि तू तुझा अभ्यास करत असताना, तुला कसे डिस्टर्ब करायचे म्हणून नाही बोललो रे.

नचिकेत: ठीक आहे, मला नव्हते तुला डिस्टर्ब करायचे, पण मग इथे मिलिंद आहे, सुनील आहे, त्यांना तरी तू सांगितलेस का? आम्ही सगळे काय मेलो होतो का? अरे, आमच्यापैकी कुणाला जर गणितात एक मार्क जरी कमी मिळाला तरी, पुढला आठवडाभर झोप लागत नाही हे ही तुला ठाऊक आहे, मग तोंड उचकटून तुला आमच्यापैकी कुणालाही हे सांगावेसे वाटले नाही? आता शुभासारखा इथे उभा राहू नकोस. चला रे सर्व आता घरी जाऊया.

मिलिंद: अरे पण पार्टी?

नचिकेत: काही नाही आता पार्टी वगैरे. ऐक रे श्री, आता उद्यापासून रोज दोन तास मी तुला गणित शिकवणार. पुढल्या अटेंटला कसा पास होत नाहीस तेच बघतो आता मी आणि तुम्ही सर्व पण मला मदत करा रे, आणि हो आजची पार्टी कॅन्सल, आता पार्टी श्री पास झाल्यावरच करायची.

श्री च्या डोळ्यात पाणी तरळत होते. आपल्या नशिबाचा हेवा करत असताना फक्त एकच गोष्ट त्याला समजली होती आणि ती म्हणजे आपल्या मित्राच्या अपयशाला आपले अपयश मानणारे मित्र त्याला लाभले होते.

दीपक आचार्य

९३३०२५२२७

औषधोपचारांचे वैयक्तिकीकरण

समजा, एकाच वयाच्या, सारख्या शरीरयष्टीच्या आणि समान राहणीमानाच्या दोन व्यक्ती आहेत;

आणि त्यांना एकाच रोगावर किंवा व्याधीवर उपचार सुरु आहेत. तरी त्या उपचारांचा दोघांवर सारखाच परिणाम होतो, असं नाही! बऱ्याचदा, त्यातील एखाद्याला पटकन गुण येतो; आणि दुसऱ्याला मात्र महिने-महिने उपचार करूनही गुण नाही! असं का होत, ह्या प्रश्नावर वैद्यकीय व्यवसायिकांचं उत्तर म्हणजे 'दोघांच्या तब्येतीमधला किंवा प्रकृतीमधला फरक! आपणही 'असा फरक असणारच' असं समजून हे उत्तर मान्य करून टाकतो! बऱ्याचदा दोन डॉक्टरांचेही उपचारावर एकमत होत नाही! अशा वेळी एक महत्वाचा प्रश्न पडतो की, 'तब्येत' किंवा 'प्रकृती' म्हणजे काय? आणि औषधांची परिणामकारकता, जर रुग्णाच्या प्रकृतीवर इतकी अवलंबून असेल, तर आपल्याला दिलेली औषधे आपल्या 'प्रकृती'नुसार का दिली जात नाहीत? सर्वांनाच तापावर 'पॅरासिटामोल ५ मिलिग्रॅम दिवसातून दोनदा' आणि पोटदुखीवर 'इमोडियम १० मिलिग्रॅम दिवसातून तीन वेळा' असं का? प्रश्न जरी जुना असला, तरी गेल्या दशकात वैद्यकशास्त्र आणि औषधीशास्त्र ह्यात संशोधन करणाऱ्या अनेक शास्त्रज्ञांनी ह्या प्रश्नांची उत्तर शोधण्याचा प्रयत्न केला आहे; आणि ह्यातून एक नवीन उपचारपद्धती तयार होते आहे, त्या पद्धतीचं नाव आहे 'औषधोपचार पद्धतीचे वैयक्तिकीकरण', म्हणजे personalized medicine!

असं म्हणतात की 'आपण जे खातो, त्यानुसार आपलं शरीर बनतं!' (We are what we

eat!) परंतु आता शास्त्रज्ञांना समजलं आहे की अन्नपदार्थ किंवा औषध घेतल्या नंतर त्यापासून शरीराचे विविध अवयव बनेपर्यंत अनेक पायऱ्या असतात; ह्या पायऱ्या, म्हणजे माणसाची 'प्रकृती' ठरवणारे घटक! हे घटक म्हणजे- प्रत्येकाचा जनुकीय नकाशा (Genetic Map), आपल्या शरीरात असणारे उपयुक्त आणि हानिकारक बॅक्टेरीया म्हणजे 'मायक्रोबायोम' आणि आपल्या सभोवतालच्या वातावरणाचा आपल्या शरीरावर होणारा आणि झालेला परिणाम. म्हणून म्हणतात की

'You are not what you eat! You are, what your body makes, of what you eat!'

ह्यात सर्वात महत्वाचा म्हणजे आपला जनुकीय नकाशा- 'जिनोम'. 'जनुक' म्हणजे 'जिन्स'

तर सर्वांमध्येच असतात; किंबहुना, ह्या विशिष्ट जनुकांचा संच असल्यामुळे आपण मनुष्यप्राणी बनतो. पण हे सर्व जनुक सदासर्वदा सक्रिय नसतात; आपल्या आयुष्याच्या वेगवेगळ्या वयात, वेगवेगळ्या पायऱ्यांवर, ह्या पैकी काही जनुक सक्रिय होतात, आणि काही सुप्तच राहतात. कोणते जनुक कार्यान्वित झाले आहेत, ह्या वरून शरीरात कोणती प्रथिने बनणार आहेत हे ठरतं. ही प्रथिने आपल्या शरीराचा प्रतिसाद घडवतात. ह्या प्रतिसादामुळे, आपल्या शरीराची वाढ, रोगजंतूंना प्रतिकार, शक्ती किंवा ताकद हे सारं निर्माण होत. जिनोम - म्हणजे सक्रिय जनुकांचा प्रतिसाद, हा आपलं खाणं, किंवा औषधे ह्यांचं आपल्या पोटात, रक्तात, शरीरात काय होतं, हे ठरवणारा प्रमुख घटक आहे. जिनोमचं महत्त्व पूर्वी माहित होत, नाही असं नाही. परंतु वैयक्तिक जनुकीय रिपोर्ट मिळवणं कठीण आणि महाग होत. आता केवळ आपल्या थुंकीचा नमुना घेऊन त्यावरून जनुकीय नकाशाचा रिपोर्ट देणाऱ्या कंपन्या कार्यान्वित आहेत. त्यांच्याकडे जमा झालेल्या लाखो लोकांच्या जनुकीय नकाशाच पृथःकरण करून, तुम्हाला भविष्यात कोणते रोग किंवा व्याधी होण्याची शक्यता आहे; कोणत्या प्रकारचं खाणं पचवणारी एन्झाइम्स तुमच्या शरीरात कमी प्रमाणात बनतात, वगैरे उपयुक्त माहिती ह्या कंपन्या पुरवू शकतात. उदा. काही खानदानातील लोकांना वाढत्या वयात कमी पेटू येण्याचा त्रास होतो; काहींना हमखास मधुमेह होतोच; कॅन्सरचे काही प्रकार आईला किंवा आजोला झाले असतील, तर मुलीला किंवा नातीला त्याच प्रकारचा कॅन्सर होण्याची दाट शक्यता असते. आपल्या वैयक्तिक जनुकीय नकाशाची माहिती डॉक्टरांना सुयोग्य उपचार, वेळेवर देण्यासाठी अत्यंत महत्वाची ठरू शकते; आणि आतापर्यंतच्या वैद्यकीय प्रथांप्रमाणे सर्वसाधारण ठोकळाळ्यांनुसार औषधोपचन करता वैयक्तिक गरजेनुसार करता येतात.

आपल्या शरीरातला जीवजंतूंसंग्रह (मायक्रोबायोम) हा सध्या अत्यंत महत्वाचा विषय झाला आहे. कोरोनाच्या काळात सर्वांना समजलं,

की कोणताही पृष्ठभाग हा अनेक प्रकारच्या जीवजंतूंनी व्यापलेला असतो. तसाच, आपल्या पचनसंस्थेचं आवरणही जीव-जंतूंनी व्यापलेलं असतं. गेलेल्या पदार्थांचं, औषधांचं पहिल्या प्रथम स्वागत करतात ते हे जीवजंतू. मग, त्यांच्या क्षमतेनुसार हे जीव-जंतू त्या पदार्थांचं रूपांतर करतात; आणि नंतर ती रूपांतरित रसायने आपल्या रक्तात जातात. प्रत्येकाचा मायक्रोबायोम वेगळा असतो आणि म्हणूनच खाल्लेल्या पदार्थांचा व औषधांचा परिणाम वेगळा होऊ शकतो. प्रत्येकाच्या शरीरातला मायक्रोबायोम हा आपल्या लहानपणा पासूनच्या सवयीचा परिपाक असतो; आणि त्यामुळेच प्रत्येकाचा जीवजंतूसंग्रह वेगळा असतो. आपलं तोंड, जठर, आतडी, नाक, कान, त्वचा ह्यांच्यावर असणाऱ्या जीवजंतूंचं ज्ञान हे सुयोग्य औषधांच्या निवडीसाठी उपयुक्त आहे.

वैयक्तिक उपचार पद्धतीमधील तिसरा घटक म्हणजे आपली वैद्यकीय माहिती. आपलं हृदय किती वेगाने काम करत आहे, श्वसनाची गती काय आहे,

रक्तातली साखर किंवा तैलयुक्त द्रव, कोलेस्टेरॉल, वगरे किती प्रमाणात आहेत, लघवीतील क्रिएटीनीन प्रथिनांचं प्रमाण किती आहे; फुफ्फुसातले किती वायुकोश काम करत आहेत, हाडात कॅल्शियमचं प्रमाण किती, झालाच तर वजन, जनची, पोटाचा घेर वगरे माहिती उपचारांसाठी महत्वाची असते. ही तात्कालिक माहिती डॉक्टर पॅथॉलॉजी प्रयोगशाळेच्या अहवालातून मिळवतातच. पण माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करून कालपासून तर गेल्या वर्षभरातली, अगदी गेल्या पंचवीस वर्षातली ही माहिती

डॉक्टरांना त्यांच्या लॅपटॉपवर मिळू शकते. त्यामुळे, तुमच्या शरीरावर कोणत्या औषधांचा काय परिणाम झाला आहे, तुम्ही घेतलेल्या जाणत्या औषधांचे परिणाम, किंवा दुष्परिणाम तुमच्या शरीरात अजून असू शकतील, कोणत्या प्रकारची रोग-प्रतिकारकशक्ती तुमच्या रक्तात आहे, हे सारं त्यांना समजू शकत. पूर्वी अशी काही माहिती काही प्रमाणात तुमच्या फॅमिली डॉक्टरकडे कळत- नकळत असे. पण आताच्या जगात, ह्या माहितीचे मेडिकल रेकॉर्ड्स झाल्यामुळे जगात कुठेही तुम्ही उपचार घेत असलात तरी, ही माहिती, अर्थात तुमच्या परवानगीने मिळू शकते; आणि तुम्हाल सुयोग्य उपचार देण्यास मदत होते. आतापर्यंत आरोग्य विमा कंपन्या, तुमचा प्रीमियम ठरवण्यासाठी अशी माहिती वापरत असत. आता मात्र ही माहिती अनमोल ठरत आहे आणि भारतातही सर्व नागरिकांच्या मेडिकल माहितीचा डेटा बेस बनवण्याचं काम सुरु झालं आहे. माहिती तंत्रज्ञान आणि बायोमेडिकल अभियांत्रिकी ह्यांच्या जोडीतून तयार झालेली फिटबिट, ऍपल घड्याळ या सारखी आकर्षक उपकरणे आजकाल तरुण-थोर साऱ्यांच्या आवडीची झाली आहेत. मनगटावर घड्याळाप्रमाणे लावून विसरून गेलं तरी ती आपलं काम करत राहतात, आणि घड्याळाच्या मालकाचा सर्व आरोग्य विषयक डेटा त्याच्या संगणकाकडे पाठवत राहतात. अगदी तुम्ही जेवणात किती गोड खाल्लं, त्यामुळे तुमच्या रक्तातली साखर किती वाढली, आणि तुमचा रक्तदाब किती प्रमाणात बदलला, आणि त्याचा तुमच्या 'इसीजी'वर काय परिणाम झाला, हे सर्व तुमच्या नकळत तुमच्या मेडिकल रेकॉर्डमध्ये

जाऊन बसणं आता शक्य झालं आहे! तुमचा जनुकीय नकाशा, तुमच्या शरीरातला जीव-जंतूसंग्रह, तुमच्या आरोग्याचं किंवा अनारोग्याचं रेकॉर्ड आणि तुमच्या चलन-वलनाची व वैद्यकीय घटकांची इत्यंभूत माहिती, जणू तुमची वैद्यकीय कुंडली; हे सर्व मिळून जे बनतं, ती तुमची 'प्रकृती', ! आणि ह्या सर्वात्मक प्रकृतीचा विचार करून तुम्हाला दिलेले उपचार म्हणजे औषधोपचारांचे वैयक्तिकीकरण म्हणजे पॅर्सोनालाइज्ड मेडिसिन.

जाता-जाता एक महत्वाचं निरीक्षण! व्याधींवर औषधोपचार ठरवताना सर्वसमावेशक विचार करणं हे आधुनिक वैद्यकशास्त्र आणि औषधीशास्त्राला तसं नवीन असलं तरी आपल्या आयुर्वेद उपचारपद्धतीमध्ये ह्यातील काही गोष्टींचा विचार केल्याचं ठळकपणे दिसून येतं. रोग्यांच्या तब्येतीचा कफ, पित्त, वात असं त्रिभाजन करणं;

प्रत्येक औषधाबरोबर त्याचे विषारी परिणाम कमी होण्यासाठी सह-औषध देणं, आहारावर बंधन टाकणं, अशा अनेक क्लुप्ती आयुर्वेदात वापरल्या जातात. ह्या क्लुप्ती म्हणजे जणू रोग्याची 'प्रकृती' जाणून घेणं आणि त्यानुसार उपचार करणं!. औषधोपचाराचे वैयक्तिकीकरण करण्याचं पहिलं पाऊलच म्हणायला पाहिजे.

'औषधोपचाराच्या वैयक्तिकीकरण'ला आता कुठे सुरुवात होते आहे. अनेक शास्त्र आणि तंत्र एकत्र येऊन चाललेला हा शोध 'प्रत्येक व्याधीग्रस्ताला सुयोग्य उपचार' हे ध्येय ठरवून त्या दृष्टीने पुढे चालला आहे. ह्यातून अनेक फायदे अपेक्षित आहेत- रोगाचं निदान आणि उपचार ह्यातील अंदाजपंचे चालणारे व्यवहार कमी होतील; सुयोग्य औषध मिळण्याची शक्यता वाढेल; व्याधीमुक्त होण्यास लागणारा वेळ कमी होईल; औषधांचे दुष्परिणाम आणि विखार कमी होईल. व्याधी होऊ नये यासाठी काय करावं ते समजेल आणि पाळता येईल; 'मला हे औषध का लागू पडत नाही' ह्या प्रश्न उरणार नाही! आणि मानवजातीच्या आरोग्यमय जीवनाकडे हे महत्वाचं पाऊल ठरेल.

सद्गुरू कुळकर्णी
९७०२०१०४७९

आता गाडी चालवा बिनधारत!!
ड्रायव्हिंग शिकायचे आहे?

नवीन गाडी घेतली, ड्रायव्हिंग लायसन्सपण आहे पण गर्दीच्या रस्त्यावर गाडी चालवण्याचा आत्मविश्वास नाही?? जर तुम्ही अशा ट्रेनरच्या शोधात असाल जो तुम्हाला गाडी व्यवस्थित चालवायला शिकवेल तर मग आता हा शोध थांबवा! तुमच्या वेळेप्रमाणे आणि स्वतंत्रपणे ड्रायव्हिंग शिकण्यासाठी स्वालील क्रमांकावर ताबडतोब संपर्क करा!!

श्री. संजय चव्हाण
8108048239
8850686346

किरसे थोरांचे

१ एप्रिल २००५ या दिवशी 'गीतरामायण' या महानिर्मितीला ५० वर्षे पूर्ण झाली. या सुवर्ण महोत्सवी वर्षपूर्ती निमित्ताने संपूर्ण महाराष्ट्रातच नव्हे तर देशभरात अनेक ठिकाणी गीत रामायणाचे कार्यक्रम आयोजण्यात आले होते.

मी देखील ह्याच सुनिमित्ताने माझ्या 'सोहम प्रतिष्ठान' ह्या धर्मादाय संस्थेतर्फे सुविख्यात संगीतकार व पार्श्वगायक श्रीयुत श्रीधर फडके यांचा 'गीत रामायण' चा कार्यक्रम नाशिक आणि कोल्हापूर येथे आयोजिलेला होता. माझ्या समवेत सह-आयोजक म्हणून 'सुशिलाबाई परांजपे न्यासा' चे प्रकाश परांजपे व ज्येष्ठ पत्रकार राधाकृष्ण नार्वेकर हे देखील होते. आज मी ह्याच संदर्भातली एक आठवण मुद्दाम येथे मांडणार आहे. मुळात ती केवळ

एक आठवण नसून त्याला एक मूल्याधिष्ठीत संस्कार असंच म्हणावं लागेल.

कार्यक्रम संध्याकाळचा होता, कोल्हापूरच्या शाहूमार्केट यार्डमधील प्रेक्षागृहात. ठरल्यानुसार मी श्रीधरजींना कार्यक्रमाला घेऊन जाण्यासाठी म्हणून वाहन घेऊन त्यांच्या मुक्कामी पोहोचलो. वेळ सुमारे दुपारची, साडे तीन-चार ची. श्रीधरजी येऊन गाडीत बसले अन् मला म्हणाले कार्यक्रम स्थळी जाण्याअगोदर आपण श्री महालक्ष्मी मंदिरात जाऊन दर्शन घेऊया.

मलाही ते अत्यंत औचित्यपूर्ण वाटलं. आम्ही देवळात गेलो. श्रीधरजींनी त्यांच्याकडे असलेल्या बाबूजींच्या हस्तलिखिताने अलंकृत अशा गीतरामायणातील गीते लिहिलेल्या पोथ्या (आधुनिक वाल्मिकी ग.दि. माडगूळकर ह्यांच्या काव्यप्रतिभेतून उदयास आलेल्या गीतांची वही ही 'पोथी स्वरूपच' झाली नाही का!) श्रीधरजींनी करवीर निवासिनी श्री महालक्ष्मी मातेच्या चरणी ठेवल्या. आम्ही मनोभावे श्री महालक्ष्मीचे शुभ आशीर्वाद प्राप्त केले, कार्यक्रमाच्या यशस्वी संपन्नतेसाठी साकडं घातलं आणि गाडीत बसून कार्यक्रमस्थळी रवाना झालो.

मी पुढे झायव्हरच्या बाजूला असलेल्या सीटवर होतो अन् श्रीधरजी हे मधल्या सीटवर होते आणि माझ्या कानावर जे शब्द पडले ते कायमस्वरूपी माझ्या मनावर कोरले गेले. श्रीधरजींनी थेट फोन केला होता त्यांच्या मातोश्री ललिताबाईना (चाळीस, पन्नासच्या दशकातील गायिका पूर्वाश्रमीच्या ललिता देऊळकर अर्थात विवाहोत्तर ललिता फडके ह्यांना) आणि त्यांच्याशी जो सुखसंवाद झाला तोच संस्कारक्षम होता.

मला पलीकडच्या बाजूचं जरी ऐकू येत नव्हतं तरी सुरु असलेल्या संभाषणावरून सहज अंदाज बांधता

येत होता. श्रीधरजी आपल्या आईना गीत रामायण आता मी सादर करायला जात आहे म्हणून आशीर्वाद मागत होते, एखादं शाळकरी निष्पाप मुल ज्या सहजतेने आईला दिवसभरात घडलेलं सर्व काही सांगतो तद्वतच श्रीधरजींनी आईना दिवसभराची त्यांची दिनचर्या कथन केली. त्यांच्या मातोश्रींनी श्रीधरजींना कोल्हापूर येथे कुळाचाराच्या काही गोष्टी आवर्जून कराव्यात अशी विनंती केली होती ज्याची पूर्णता केली आहे असे देखील श्रीधरजींनी त्यांच्या मातोश्रींना सांगितलं अन् त्यानंतर श्रीधर फडके म्हणाले की बाबूजींनी संगीतबद्ध केलेलं अन् गाऊन अजरामर करून ठेवलेलं 'गीत रामायण' ह्या महाकाव्याला स्पर्श करणं हे खरोखर धाडसाचं काम आहे. मला हे शिवधनुष्य पेलणं अशक्य आहे.

बाबूजींसारखां सादरी वारण, अभ्यासपूर्ण विवेचन हे मला जमणार नाही. परंतु 'आई' मी माझ्या परीने ही सर्वोत्कृष्ट निर्मिती माझ्यातील सर्व प्रतिभेनिशी सादर करीन. पुढे श्रीधरजी म्हणाले माझ्या प्रस्तुतीमधील त्रुटी म्हणजे 'माझा अभ्यास वगमा झाला' असेच मी समजेन आणि ज्या काही टाळ्या वाजतील, जी काही वाहवा लाभेल, जे काही कौतुक होईल ते सारं, माझं नसून गदिमा यांच्या लेखणीचं आणि बाबूजींच्या संगीताचं, त्यांच्या स्वरांचं कौतुक आहे असंच मी मानीन.

हे त्यांनी मातोश्रींना फोनवरून सांगितलं पुन्हा त्यांचे आशीर्वाद घेतले आणि संभाषण संपलं. काही क्षण स्तब्धता होती आमच्या वाहनामध्ये. मला असा आभास झाला की श्रीधर काका अत्यंत भावनिक झालेले आहेत, त्यांना बाबूजींची प्रचंड आठवण येत आहे.

म्हटली तर ही काही क्षणांची एक घटना परंतु ह्या घटनेमधून एक संस्कार माझ्याच नव्हे तर आपल्या सर्वांच्या समोर येतो अन् कायमची छाप पाडून जातो आणि तो म्हणजे एखादी व्यक्ती लौकिकार्थाने अतिशय प्रसिद्ध होते, तिला आर्थिक सुबत्ता प्राप्त होते, मान मरातब मिळतो परंतु ज्यांचं हे देणं आहे त्यांच्याविषयीची कृतज्ञता अखंड आयुष्य मानत राहणं हे आवश्यक असतं, ज्याचं जे श्रेय ते त्याला मनापासून देणं ही मनोवृत्ती स्वीकारणं हे गरजेचं असतं आणि हे केवळ बोलून नव्हे तर कृतीतून दाखविणारे श्रीधर काका हे खरोखर त्या दिवशी एक उत्तम चिरंतन असा संस्कार माझ्या मनावर, माझ्या आत्म्यावर करून गेले आणि ही शिकवण आयुष्यभर मी ही जपावी यासाठी मला प्रेरित करून गेले.

ही आठवण सांगताना आजही सोळा वर्षापूर्वीचा तो एप्रिल महिना आठवतो आणि पुन्हा स्मरते ती श्रीधरजींची विनम्र, सश्रद्ध आणि प्रतिभासंपन्न व्यक्तीमुद्रा.

विनीत गोरे

९८२०८४०४१३

मनः चक्षु - 3 : श्रावणबाळ आणि आर्टिस्टिक लिबर्टी

शाळेतील अनेक आंबट, गोड व कटू आठवणींपैकी 'श्रावणबाळाची कविता' ही आठवण यापैकी कोणत्या वर्गावारीत दाखल करावी हे मला अजूनही न सुटलेलं कोडं आहे. ग. ह. पाटील या कवींची ही कविता अत्यंत करून असूनही इतकी नितांत सुंदर आहे कि ती माझ्या मनावर बालपणापासून अगदी कोरली गेली आहे. 'शर आला तो धावून आला काळ, विव्हाला श्रावण बाळ....' ते शब्द, ती काळजाला हात घालणारी चाल. ती मला शाळेत शिकायला मिळाली यासारखा गोड प्रकार दुसरा नाही. मी तसा अत्यंत हूड. वर्गात अमानवीय आवाज काढणे, मारामाच्या करणे, वर्गभगिनींच्या () दिशेने काड्यापेटितून पकडून आणलेली उडती झुरळे सोडणे इ. शिक्षकांच्या डोक्याला ताप देणारी सगळी कामे करण्यात पटाईत. पण या श्रावण बाळाने माझ्यावर कटू प्रसंग आणला. त्याच असं झालं कि वर्गात ही कविता शिकताना माझ्या सर्वच्या सर्व वर्ग भगिनी () एकसाथ रडत होत्या आणि त्यांच्या बरोबरीने जे अगदी एका हाताच्या बोटावर मोजण्याइतके वर्गबंधूही () रडले त्यात अस्मादिकांचा नंबर सर्वात वरचा होता. मी इतका भोट होतो यावर माझा अजूनही विश्वास बसत नाहीये. बरं ही नंबरांची वर्गावारी, रडणारा मुलगा हा नुसताच डोळ्यात कचरा गेल्याचं निमित्त करून डोळे पुसून घेतोय, कि इतरांची नजर चुकवून रुमाल वापरतोय, कि फुटपट्टी मुद्दाम बाकाखाली पाडून तिथे मुसमुसत बसलाय, कि सगळी लाज व पुरुषी अहंकार (हा शाळेत असताना बहुदा सर्वात जास्त असतो) विकून सर्वासमक्ष हुंदके देतोय यावरून ठरवण्यात आली होती यावरून काय ते समजून घ्या. त्यामुळे यानंतरचे पुढचे जवळ जवळ दोन महिने मला त्यावरून चिडवणाऱ्या मुलांची तोंडे फोडणे (दोघांची नाके, एकाचे दोन दात, माझ्या हनुवटीला व कपाळावर प्रत्येकी एक खोक), त्यानंतर या मान्यामाऱ्यांमुळे बाकावर उभे राहणे, वर्गाबाहेर अंगठे धरून उभे राहणे, पालकांना शाळेत भेटायला बोलावणे इ. इ. गोष्टीमध्ये गेले. पण माझा सर्व पुरुषी अहंकार 'आयला हा रडला त्या दिवशी तरी' खत्री 'आहे हं' अशा वर्गबंधूनी () दिलेल्या प्रशस्तीपत्रकामुळे जसाचा तसा परत मिळवण्यात मी यश मिळवले.

पण अजूनही ही कविता कानावर आली कि माझी पंचाईत होते कि कुठं जाऊन रडू? कवितेमधील ते

श्रावण बाळाचे चित्र मनः चक्षुन समोर उभं राहतं. आमच्याच शालेय वयाचा तो गोड, नाजूक 14/15 वर्षाचा बाळ. कुरळे केस, बोलके डोळे व भावपूर्ण चेहरा. त्या ऐतिहासिक घटनेनंतर म्हणजे मी वर्गात रडण्याच्या त्या ऐतिहासिक घटनेनंतर (आपल्याच आयुष्यातील एखाद्या फुटकळ घटनेला एकदा ऐतिहासिक म्हणून बघाच. कसला सॉलिड फील येतो.) काही वर्षांनी थोडी अक्कल अजून फुटली आणि काही प्रश्न पडू लागले. या फुटू लागलेल्या अकलेचं हे असंच असतं. ती फुटू लागली कि जुने गोड समज, अधिष्ठान, नाती तुटू लागतात. तर मला पडू लागलेले प्रश्न असे कि श्रावण बाळाचे आई वडील अगदी म्हातारे तरी वजनाने निदान प्रत्येकी 30 kg. तरी असतील. त्याच्या कावडीचे वजन 5 kg. असेल. काशी यात्रेला निघाला होता म्हणजे थोडं फार अंधरायला, पांघरायला, काही जुजबी कपडे, एखादे हत्यार, माफक भूक लाडू, तहान लाडू (हे लाडू काय व कसे असतील याबाबतीत माझे मनः चक्षु भरपूर ओव्हर टाइम करून सध्या या बाबतीत ते स्ट्राईकवर गेले आहेत). तर थोडक्यात सर्व ऐवज 70 ते 75 kg. च्या घरात. हा सारा ऐवज खांद्यावर मारून दिवसेंदिवस प्रवास करून रात्रीच्या वेळी मिट्टु काळोखात हा नाजूक श्रावण बाळ जंगलात मुक्कामाला थांबला व पाणी आणण्यासाठी हिंस्र श्वापदं जेथे पाणी पितात अश्या तळ्यावर आला? शक्यच नाही. हा श्रावण बाळ नक्कीच सहा फूट उंच, रुंद खांद्याचा, भरदार निधड्या छातीचा, पिळदार दंडांचा असणार. त्याच्या आई वडिलांचे वय लक्षात घेता व त्याचा जन्म त्यांच्या उतार वयात झाला असे मानून सुद्धा कमीत कमी 20/22 चा असावा. 'काय सांगावं त्याला दाढी मिशाही असू शकतील' माझ्या मनः चक्षुनी अजून चोंबडेपणा करून माझ्या मनातील त्याच्या आधीच्या छबीचा पार चक्काचूर करून टाकला. पण मी जो जो विचार करू लागलो तो तो श्रावणबाळाची ही नवी छबीच मला जास्त पटू लागली. पण मग त्या कुणा चित्रकाराने असं 14/15 वर्षांच्या गोड गोड व नाजूक मुलाचं चित्र का काढलं?

या प्रश्नाचा वाडगा घेऊन उत्तराची भीक मागत मी दारोदार फिरलो. म्हणजे वर्गाशिक्षक, व्यायामशिक्षक, घरातले सगळे, मित्र. पण पदरी घोर निराशा आली. (हे पदरवालं वाक्य एक पुरुष कसं काय बोलू शकतो या माझ्या प्रश्नावर अवाक होऊन

पान ८ वर

Beachfront Restaurant
Boutique Resort at Alibaug

पान ७ वरून

मनः चक्षु - ३ : श्रावणबाळ आणि आर्टिस्टिक लिबर्टी

एकदा वर्गशिक्षकांनी माझे कान उपटले होते. तर ते असो.) ' नसत्या चौकश्या करण्यापेक्षा ते अभ्यासाचं बघा जरा ' पासून ' तुझा ना कमरेचा काटा ढिला आणि डोक्याचा स्क्रू टाईट केला पाहिजे एकदा ' पर्यंतची सगळी वाक्य मी ज्ञानपिपासू वृत्तीनं निमूटपणे ऐकून घेतली. फक्त वरील एका वाक्याला कृतीची जोड देण्याचा माझ्या व्यायाम शिक्षकांचा हेतू दिसताच मात्र मी पळ काढला होता. घायकुतीला येऊन मी शेवटी आमच्या दूधवाल्या भय्यालाही विचारून पाहिले. तो मूळचा बनारसचा असून काशीयात्रेचे पुण्य त्याने सहजगत्या कमावले असल्याचे त्याच्याकडून ऐकून होते. पण बाळ या शब्दाने तो गंडला. ' ऐसा सरनाम तो हमने कभी सुना नाही ' असं काहीतरी पुटपुटत पुढल्या रतिबाला सटकला. शेवटी माझ्या एका नाटकवाल्या मित्राने जो माझ्याहून जवळ जवळ १० एक वर्षांनी मोठा होता माझी मदत केली. हा मित्र कायम डोक्याची झुलप व दाढीचे खुंट वाढवून गळ्यात शबनम झोळी अडकवून ' Abstract Theatre' असं काहीतरी धसकावणाऱ्या नावाचं करत असे. ' आयुष्यात काही करायचं असेल तर त्याचा नाद सोड. तो खूप मोठा आहे तुझ्याहून ' असं दोन गोंधळून टाकणाऱ्या वाक्यांचा उपदेश आई मला नेहमी त्याच्या बाबतीत करत असे. पण आयुष्यात आणखीन काय करायचे असते ? हे माहीत नसल्याने मी तिकडे दुर्लक्ष करत आलो. माझा नाटकवाला मित्र नेहमीच्या बेफिकीरीने म्हणाला ' अरे त्या चित्रकाराच्या मनः चक्षुना तो जसा दिसला तसा त्याने चितारला. ' हां ही माझ्या ओळखीची भाषा होती. ' हो. पण काही विचार करायचा कि नाही ' असं म्हणत मी माझी ७५ kg. ची थेंबेरी त्याला ऐकवली. ' हाः अरे मेंदू विचार करतो मन नाही . ते फक्त

कल्पना करतं आणि मन जी कल्पना करत ते मनः चक्षुना दिसतं. प्रत्येकाच मन वेगळी कल्पना करतं म्हणून प्रत्येकाच्या मनः चक्षुना वेगवेगळे दिसतं. बाळ या शब्दामुळे त्याच्या डोक्यासमोर जे आलं ते

त्यांना काढलं ' . ' आरे, पण बाळ हे त्याचं आडनाव असू शकतं ना!! ' मी उगीचच बनारसी भय्याचा पॉईंट घुसडून बघितला. ' 'असलं तरी त्यामुळे काय फरक पडतो ? त्या चित्रकाराला अगदी श्रावण बाळाची गोष्टही माहीत नसली तरी काय फरक पडतो ? After all it's a question of Artistic Liberty ' आं!! लिबर्टी ? ? या शब्दाचं माझं ज्ञान त्यावेळी फक्त या नावाचं एक मस्त सिनेमा थिएटर चर्चगेटला आहे किंवा 'स्टॅचू ऑफ लिबर्टी ' चा एक पुतळा अमेरिकेत आहे इथपर्यंतच मर्यादित होतं. त्यामुळे ही कोणती नवीनच लिबर्टी असं मी त्याला विचारलं. ' म्हणजे कलाकाराच स्वातंत्र्य ' ' पण आपण तर सर्वच स्वातंत्र्य आहोत आता ' . माझा युक्तीवाद. ' हो. पण चित्रकार, लेखक, नट इ. कलाकार हे जास्त स्वातंत्र्य असतात. म्हणजे एखादी गोष्ट जर त्यांना माहीत नसेल, किंवा अर्धवट माहीत

असेल किंवा माहीत असूनही ती त्यांना वेगळी भासत किंवा दिसत असेल तर ती तशी दाखविण्याचं त्यांना स्वातंत्र्य असतं. हे जास्त स्वातंत्र्य. ' . अरेच्या म्हणजे काही विचार न करता फक्त त्याला जसा वाटला तसा माझ्या मनाविरुद्धचा श्रावणबाळ केवळ त्याने त्याची ' आर्टिस्टिक लिबर्टी ' जपण्याकरिता चितारला कि काय ? माझ्या चेहऱ्यावरची घालमेल बघून तो म्हणाला, ' हे बघ तुझही बरोबरच आहे. तुझ्या मनः चक्षुसमोरील ही श्रावणबाळाची नवी छबीच बघायला तू स्वतंत्र आहेसच. फक्त त्या चित्रकाराने चितारलेल्या छबीवर तू आक्षेप घेऊन त्याच्या कलाकाराच्या स्वातंत्र्याचा संकोच करू शकतं नाहीस. ' अरे बापरे!!!

माझ्या आयुष्यात त्या दिवसापासून ' आर्टिस्टिक लिबर्टी ' ने जो प्रवेश केला तो अगदी आजपर्यंत. मग हळूहळू तिचे ' सिनेमॅटिक लिबर्टी ' , ' थिएट्रिकल लिबर्टी ' ' पोएटिक लिबर्टी ' असे चुलत भाऊ बहिणीही आले. त्यांनी सर्वच क्षेत्रात घातलेला धुमाकूळ सर्व परिचित आहेच . आपण सर्व स्वतंत्र आहोत पण कलाकार हे जास्त स्वातंत्र्य आहेत हे माझ्या मित्राचं वाक्य आज आठवल्यावर मला Goerge Orwel चे ' All animals are equal but some animals are more equal than the others' हे वाक्य आठवते. अर्थात त्यावेळी मला हे Gosrge Orwel वगैरे प्रकरण माहीत नव्हतं. (नशीब त्या Goerge Orwel च)पण माझी श्रावण बाळाची नवी छबी जोपासायला मीही स्वतंत्र आहे हे माझ्या मित्राकडून त्यावेळी ऐकून फार बरं वाटलं. कारण त्यामुळं माझ्या आयुष्यात एक छोटा फरक झाला.

त्याचं असं आहे कि माझ्या आजोळी उन्हाळ्याच्या सुट्टीत रात्री जेवताना श्लोक म्हणताना जेवणानंतर निसर्ग मला मोठ्या कामासाठी हाक मारू नये व तिथे

जायची पाळी येऊ नये यासाठी देवाचा मनातल्या मनात धावा करीत असे. कारण प्रातर्विधीसाठी बांधलेला संडास हा घरालगतच्या पोफळीच्या बागेच्या पार टोकाला बांधला होता. म्हणून ही बाप्पाकडे प्रार्थना. पण कधी कधी बाप्पाचा मूड फिरला कि मग रात्रीच्या मिट्ट काळोखात हातात कंदील घेऊन तिथे जायची पाळी येई. अशावेळी मला श्रावण बाळ खूप उपयोगी पडे. मी विचार करत असे कि जर हा माझ्याच वयाचा मुलगा रात्रीच्या मिट्ट काळोखात कंदीलाशिवाय जिथे हिंस्त्र प्राणी पाणी पितात अश्या तळ्यावर जाऊ शकतो तर मी हातात कंदील घेऊन आमच्याच पोफळीच्या बागेत न घाबरता का जावू शकतं नाही ? तेही कुणीही बाणाने मला टिपायला दबा धरून बसलेले नाहीये हे पक्क माहीत असूनही ? अशाप्रकारे तो माझी प्रेरणा होता. पण सकाळी मला फार हिरमुसायला होई. मी त्याच्यापुढे अगदीच घाबरत आहे असं वाटायला लागे . पण या नव्या छबीने मला दिलासा दिला कि तो तर २०/२२ वर्षांचा दणकट पुरुष असणार. मी जेव्हा त्याच्या वयाचा होईन तेव्हा मी पण असाच निडर व शूर होईन व कोणत्याही काळोखात जायला भिणार नाही, असं वाटल्याचं अगदी स्पष्ट आठवतंय. तसं नंतर झालं कि नाही हा इथला मुद्दा नाही हे चाणाक्ष (असं म्हणायचं असतं) वाचकांच्या लक्षात येईलच. दुसरी एक गोष्ट स्पष्ट आठवते आहे ती ही कि इतका तरणाबांड, तगडा व हाता- तोंडाशी आलेला मुलगा जाण्याचं त्याच्या आईवडिलांच दुःख मला नव्यानं भेटलं आणि श्रावण बाळाच्या आयुष्याचा हृदयद्रावक अंत व दशरथ राजाच्या आयुष्याच्या शोकांतिकेची सुरुवात अधिक क्रूरपणे भिडली. शालेय जीवनातील आंबट गोड आठवणीच्या फळातील बी अशी कडूशार असतेना कधी कधी कि....

प्रसाद आठल्ये

झिम्मा

आजपर्यंत आपण क्षिती जोग हिला अभिनेत्री म्हणून ओळखत आलो आहोत . आता क्षिती एक निर्माती म्हणून आपल्या समोर येत आहे . 'चलचित्र कंपनी ' च्या माध्यमातून ती निर्माती क्षेत्रात पाऊल ठेवत आहे 'चलचित्र कंपनी ' प्रस्तुत 'झिम्मा ' चित्रपटाच्या निर्मातीची धुरा क्षिती सांभाळत आहे . 'झिम्मा ' या चित्रपटाचे पोस्टर प्रदर्शित झाल्यापासून सर्वांना या चित्रपटाबद्दल उत्सुकता आहे . निर्माती सावंत,

चांदेकर . इंग्लंडला जाण्यासाठी नवऱ्याची परवानगी मागणारी स्त्री, मुलीच्या काळजीपोटी इंग्लंडला जाण्यासाठी व्दिधा मनस्थितीत असणारी स्त्री तर एकीकडे आईची परवानगी न घेता मी फिरायला जात आहे असे ठामपणे सांगणारी स्त्री अशा विविध प्रवृत्तीच्या

सुहास जोशी, सुचित्रा बांदेकर, क्षिती जोग, सोनाली, सायली संजीव, मुग्मयी गोडबोले यांच्यासोबत सिद्धार्थ चांदेकर देखील या चित्रपटात आहे . महिलांच्या मनात काय सुरु आहे, त्या कधी कशा व्यक्त होतील याचा थांगपत्ता लागणे कठीण असते . पण अशा वेगवेगळ्या व्यक्तिमत्त्वाच्या स्त्रिया जेव्हा एकत्र येतात, तेव्हा जी धमाल येते, ती 'झिम्मा ' मध्ये पाहता येणार आहे . इंग्लंडला फिरायला गेलेल्या या सातजणींचा प्रवास यात मांडण्यात आला आहे . या सात स्त्रियांना इंग्लंडची सफर घडवत आहे सिद्धार्थ

या स्त्रिया आहेत . त्यांच्यातील नातं उलगडणारा हा प्रवास आहे. 'चलचित्र कंपनी ' प्रस्तुत 'अमेय विनोद खोपकर एंटरटेनमेंट ' आणि 'क्रेझी प्यु फिल्म्स ' निर्मित 'झिम्मा ' हा सिनेमा आहे . या सिनेमाचे लेखन इरावती कर्णिक यांचे आहे . दिग्दर्शन हेमंत ढोमे यांनी केले आहे . क्षिती जोग, अजिंक्य ढमाळ, विराज गवस, उर्फ काझमी, अनुपम मिश्रा आणि स्वाती खोपकर यांनी या चित्रपटाची निर्माती केली आहे .

'झॉलीवूड'

विदर्भात प्रचंड लोकप्रिय असलेल्या 'झाडीपट्टी ' या नाटकाच्या खास प्रकारावर 'झॉलीवूड' हा चित्रपट लवकरच प्रेक्षकांच्या भेटीला येणार आहे . विशाखी फिल्मसच्या प्रियांका अगरवाल, अंशुलिका दुबे ,शाश्वत सिंग यांनी या चित्रपटाची निर्माती केली आहे . अमित मासुरकर आणि ड्युक्स फार्मिंग फिल्म्स हे या चित्रपटाचे प्रस्तुतकर्ते आहेत.

चित्रपटाचा दिग्दर्शक तृषान्त इंगळेने स्वतः झाडीपट्टी नाटकांतून बालकलाकार म्हणून काम वेगलं आहे. चित्रपटाचा दिग्दर्शक आहे तृषान्त इंगळे . विदर्भात लोकप्रिय असलेल्या झाडीपट्टी नाटकांविषयी उर्वरित महाराष्ट्रात विशेष माहिती नाही . पण झाडीपट्टी रंगभूमी हा एक खास कलाप्रकार आहे . या कलाप्रकारावर पहिल्यांदाच चित्रपट निर्माती होत आहे . चित्रपटाची कथा आसावरी नायडू, पटकथा तृषान्त इंगळे ,योगेश राजगुरू यांनी लिहिली आहे . या चित्रपटाला फ्रान्समधील इंडियन फेस्टिव्हल ऑफ तौलौसमध्ये स्पेशल ज्युरी पुरस्काराने सन्मानित

करण्यात आले होते. हा चित्रपट खर तर या आठवड्यात प्रदर्शित होणार होता , पण पुन्हा लॉकडाऊनमुळे हा चित्रपट कधी प्रदर्शित होईल, हे थोड्या दिवसांनीच आपल्याला कळू शकेल .

गणेश आचवल
९८२१२६८३९१